1855. TWEE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 59.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.85, buiten Assen franco per post *f* 2,00.

WOENSDAG 25 JULIJ.

De prijs der Advertentien is van tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een *BIJBLAD* gratis uitgegeven.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

23 JUNIJ.

Wat zullen de geällieerden doen, als de tweede aanval op den Malakoff-toren — als een storm op Sebastopol mislukt?

De vraag begint zich te laten hooren en niet zonder grond.

In weerwil van eene bijkans versmorende hitte, werken duizende en duizende krijgslieden aan de mijnen, die hen, in veiligheid, de veste moeten nader brengen. Meer dan 8 maanden hebben zij daarmede doorgebragt en als nu de zomer hun werk niet kroont, dan nadert de herfst met al zijne nooden — de winter met al zijne verschrikkingen.

Zullen de geällieerden nog ééns in dit land van ellende overwinteren?

Maar dan moeten zij althans hunne positien gedeeltelijk verlaten — positien, die ze met zoo onbegrijpelijk veel inspanning hebben verkregen. Dan moeten ze prijs geven wat in 't voorjaar weder tegen zweet en bloed behoort te worden ingekocht!

Gewis — en daarom zullen zij het mogelijke doen om Sebastopol te nemen. Péllissier waagt er zijn, door 40 jaren verkregen, roem aan. — Of duizenden zouden gereed zijn hun bloed voor het bezit der veste te plengen, dat wordt hun niet gevraagd!

Mislukt, zooals wij straks zeiden, de aanval op den Malakoff-toren — en de groote storm op Sebastopol, mogt het de geällieerden duidelijk worden, dat Sebastopol niet te nemen is, althans niet op de wijze waarop het thans wordt belegerd, dan is het mogelijk dat zij een ander plan zoeken te bereiken, en wel dit: na vóór Sebastopol een sterk observatie of insluitings-leger te hebben gelaten, trekken zij langs de kusten op Perekop, een marsch, waarop zij zich door de vloot laten beschermen. Dit bezit van Perekop, dat begrijpt ieder, zou Sebastopol in verval van krachten brengen, want die land-engte is als 't ware de keel, waardoor het ligchaam van de Krim het noodige ontvangt.

„Dit had het begin moeten zijn!" roepen velen, en dat is waar, maar — de uitvoering! Op het papier, of onder eene pijp, is dat gemakkelijker te beredeneren dan ginds in de Krim, beladen met pak en zak en met het geweer op den schouder en het zwaard in de hand, en den vijand vóór zich of op de hielen. Tot zulk een togt is een sterk leger noodig en dan zou het zijn weg naar Perekop wel niet zoo ongehinderd kunnen afleggen. Maar hoe dan? Zullen de geällieerden tegen het najaar, als hen niets gelukt, de Krim verlaten?

Wie weet het! Sommigen beweren dat de oorlog aan de Donau zal worden voortgezet en dus de Krim van zijne vijanden zal worden verlost, maar 't zijn profeten, die het wel kunnen raden en het ook wel mis kunnen hebben. 't Zijn van die geleerden, die naar 't weêr gevraagd, zeggen: 't kan wel regenen en 't kan ook wel droog blijven!" Zulk eene gave van profetie is niemand onthouden.

Wij gelooven, dat Palmerston aan Simpson schrijft: „neem Sebastopol, als het mogelijk is!" en dat hij zich niet ongerust maakt over de prijs. — Wij gelooven dat Napoleon III aan Pélissier schrijft: „doe Sebastopol vallen!" en dat hij geen slapelooze nachten heeft over het bloed, dat er stroomen zal. Wij gelooven dat de Groote Heer niet gevraagd wordt, hoe hij er eigenlijk over denkt en Koning Victor Emmanuel even min, en wij weten, de 18de Junij heeft het getoond, dat Pélissier niet angstvallig het voor en tegen weegt, dat hij zijn roem tegen het gevaar niet op de waagschaal legt — dat hij zou roepen: „voorwaarts!" al was het voor hem zoo goed als zeker, dat zijn oog het wapperen der Fransche vlag van Sebastopols toren niet zou zien, omdat er op de bastions der stad zijn lijk werd gevonden tusschen de duizenden, die sneuvelden voor de krijgs-eer der Natie. Dat geloof voorspelt ons vóór de herfst en wie weet hoe spoedig! eene verschrikkelijke worsteling. De uitkomst daarin ligt in de hand des Heeren. Maar neen — ook de volgende dag, het naaste uur, moet met alles wat zij de wereld zullen aanbieden, dienstbaar wezen aan de plannen der Voorzienigheid, die wij kennen noch begrijpen. Wie weet of Pélissier storm zal *kunnen* loopen tegen Sebastopol! In 't oog van Hem, die boven zetelt, is het magtwoord van Napoleon en het voorwaarts van een geweldig krijgsoverste niets meer dan de stille verzuchting van een zwakken grijze, die boven zijn graf strompelt.

Eene correspondentie van Sebastopol van 6 dezer behelst het volgende:

„De geest, die het garnizoen van Sebastopol bezielt, is steeds dezelfde. sedert den eersten dag van het beleg heeft hij geen oogenblik geweifeld, zoodat ik waarlijk niet weet wat den ijver onzer soldaten meer gaande houdt, de harde, doch evenwel stelselmatige, bedaarde en min of meer eentoonige arbeid van de verdedigingswerken, het verschrikkelijk, maar grootsch schouwspel, van een helsch bombardement, dat wij met goed gevolg beantwoorden, of wel de geestdrift die het gevolg is van een afgeslagen aanval.

„Zonder ons zelven in de oogen van anderen te willen verheffen, ben ik toch verpligt te erkennen dat die geest sedert den eersten dag onze soldaten door onze bevelhebbers, en onze bevelhebbers door onze soldaten is medegedeeld. Het is dus natuurlijk, dat de officieren, die, om zoo te zeggen, de bemiddelaars tusschen beiden zijn, zich zelven, door dit voorbeeld van beide zijden aangevuurd, in dapperheid overtroffen hebben. Maar, daar wij elk de eer moeten geven, die hem toekomt, dienen wij te zeggen, dat dit voorbeeld het eerst gegeven is door onze onverschrokken zeelieden, die het eerst Sebastopol verdedigd hebben, en gij weet ongetwijfeld, hoe krachtig de eerste indruk op den soldaat werkt. Hij doorvliegt de gelederen als een electrische vonk, en heeft zich met dezelfde snelheid, niet alleen aan allen medegedeeld, die in Sebastopol en het overig gedeelte der Krim zijn, maar zelfs aan al onze andere legers, die over onze uitgestrekte grenzen verspreid zijn.

„Daar, waar nog niet gevochten wordt, benijdt men ons, want niets valt in oorlogstijd een krijgsman zwaarder dan de werkeloosheid. Het verwondert ons dan ook niet, allen, die onze bezetting komen vermeerderen, zoo soldaten als officieren met denzelfden geest bezield te vinden. Het is nu eene groote belooning en een feest voor hen dien men toestaat zich bij ons te voegen, even als ook soldaten en officieren het eene groote gunst achten, die hun ook als belooning wordt verleend, tot een uitval of andere stoute onderneming te worden gekozen.

„Er is slechts één oogenblik dat de soldaat zich eenigzins verveelt, en wel, als hem gedurende het bombardement bevolen wordt met vuren op te houden of het te schorsen. Is het een kanonnier, dan wordt hij stil, zijne blikken, die zijne door de zon verbrande en door het kruid zwart gemaakte trekken een bijzonderen glans verleenen, schijnen den officier te smeeken op dat bevel terug te komen, en als hij ziet dat dit niet gebeurt, gaat hij gemelijk naast zijn kanon liggen, waar hij beweginglooos het oogenblik afwacht waarop het vuur weder geopend wordt. Dit noemt hij „zich dood houden." En ongelukkig wordt dit gezegde maar al te dikwijls bewaarheid. Ondanks den hagelbui van bommen en kogels, verroert hij zich niet, tenzij, gelijk ik dikwijls gezien heb, om zich plat op eene bom te werpen, die zijns inziens, onhandig genoeg geweest is, zich in haar weg te vergissen en digt bij een zijner officieren te vallen.

„Onze manschappen, wier vindingsgeest dikwijls vrij orrigineel is, zijn er in geslaagd, de bommen door allerlei middelen, die de theorie te vergeefs zou doen zoeken, het uitbarsten te beletten. Daar ik juist van de kanonniers spreek, zal ik u eene vrij karakteristieke anecdote verhalen, waaruit blijkt, welke zonderlinge denkbeelden men in het buitenland heeft, omtrent de behandeling onzer soldaten. Gij hebt ongetwijfeld wel hooren spreken van de batterij, aan wier hoofd zich bij het beleg van Odessa een onzer jeugdige officieren, Tchiogoleff genaamd, zoo bijzonder onderscheidde. Zij beschoot uit vijf of zes kanonnen de vijandelijke schepen, die wederkeerig tegen haar het grootste gedeelte hunner kanonnen rigtten. Bommen en kogels regenden om dit ongelukkig hoopje dapperen, die de talrijke toeschouwers voor verloren hielden. De schepen en vaartuigen in hunne nabijheid stonden in brand, en de wind dreef ongelukkig de vlammen naar de batterij; eenige dier dappere artilleristen overleden zelfs later aan hunne brandwonden. Tusschen elke losbarsting hoorde men Tchiogoleff zijne kanonniers toeroepen: *„bedaard, bedaard, mijne kinderen!"* of wel: *„met overleg, mijne kinderen, mikt goed!"*

„Gedurende eene poos werd de batterij door een bijzonder toeval niet geraakt. De kogels vlogen in alle rigtingen om de onzen, zoodat Tchiogoleff verscheidene weken later nog doof was. Een dikke rook bedekte de batterij, maar bij elk schot zag men die dapperen, wien de vlammen met haar roodachtig schijnsel verlichtten, zwart gemaakt door het kruid en den rook, stil en onbewegelijk als standbeelden bij hunne kanonnen staan.

„Weet gij welke gevolgtrekking de Engelschen hieruit maakten. Zij besloten er uit, *dat het bij ons de gewoonte was, de manschappen aan hunne kanonnen te ketenen*, en dit leidde weder tot de gevolgtrekking, dat de kanonniers ter dood veroordeelde misdadigers waren. Die arme lieden, zoo zij eens vernomen hadden welke denkbeelden hunne dapperheid inboezemde, van het verhevene zegt men, leidt slechts een stap tot het belagchelijke. Men zou even goed kunnen vertellen, dat wij te Sebastopol ook onze kanonniers vastketenen, die *zich doodhouden*, en wien het onder de *strengste straffen* bevolen is, zich op de bommen te werpen, om die het ontploffen te beletten. Het zou mij geenszins verwonderen als men dit gezegd had."

In de Oostzee weinig nieuws.

Het verbranden van weerlooze plaatsen en schepen is wel nieuws, maar onze pen weigert bijkans daarover te schrijven. Die gedweept hebben met den heilzamen invloed, door de beschaving ook op den oorlog te weeg gebragt, zwijgen verontwaardigd, als zij lezen van de verwoesting door de Engelsche vloot in de zee van Azof en in de Oostzee veroorzaakt. 't Is als of men den wrevel over Sebastopol's en Kroonstadt's sterkte wil luchten op plaatsjes zonder middelen van verdediging. 't Is alsof men den spijt over de veiligheid, waarin zich de Russische vloot bevindt, wil koelen op scheepjes, met weinige matrozen bemand en beladen met vrachten des vredes — met graan.

Opmerkelijk is het, dat wij nog nooit lazen: „de Fransche schepen maakten ettelijke koopvaardijschepen prijs — de Fransche schepen vernielden dat stadje, enz. enz." De Fransche vloot zeilt steeds achter de Engelsche aan en zij wordt daarom bespot, maar verdient zij daarom ook *eer*? Zij zou het gewis, als de oorzaak van hare traagheid is, dat zij niet tegenwoordig wenscht te zijn, als de onschuld met moedwil wordt mishandeld. Is het wel wonder, dat de Russen, overal waar zij kunnen, toonen, dat de Franschen als militairen bij hen hooger staan aangeschreven dan de Engelschen!

Admiraal Dundas heeft Kroonstadt lang goed bekeken, en is het nu, men zegt het althans, geheel ééns met admiraal Napier in dit geloof: „die vesting is niet te nemen."

De Engelschen, die vroeger alles meenden te weten en nu ontwaarden, dat zij de sterkste vestingen van Europa niet eens kenden, maken dan ook weer aanstalte voor een Oostzee-togt in 1856 en laten een ontzettend aantal ondiepvarende stoombooten bouwen.

Terwijl Pelissier voortwroet naar den Malakoff-toren — Osten-Sacken gereed staat om een storm af te slaan en de Engelschen zorgen voor 1856, zullen wij voor heden den pen nederleggen.

24 JULIJ.

Het Engelsch Ministerie is het gevaar ontsnapt, dat het dreigde. De motie Roebuck is met vrij aanzienlijke meerderheid van stemmen in het Lagerhuis verworpen. Zoo als men weet, had die motie ten doel, dat de Kamer een afkeurend oordeel over de handelingen van het Kabinet ten aanzien der Oostersche kwestie zou uitspreken. Lord Russell verdedigde zich met groot talent. Hij was zelfs luimig nu en dan, en dat is anders zijne gewoonte niet. Palmerston daarentegen sprak zeer scherp, en daarom met niet zoo veel succes als zijn voormalige ambtgenoot. Op den volgenden dag echter was het Ministerie minder gelukkig. Toen werd de waarborg der Turksche leening besproken. De vergadering, die uit 500 leden bestaat, telde bij de stemming over die wet slechts 267 leden en door deze werd zij met eene meerderheid van slechts 3 stemmen aangenomen. Eene goede les voor het Kabinet, om een einde te maken aan de parlementaire debatten. Terwijl zijne vrienden, wel te vreden over de afstemming van de motie Roebuck en geen gevaar meer voor het Ministerie duchtende, niet ter vergadering verschenen, zaten de vijanden in eene gesloten colonne op hunne plaatsen, en zouden haast de geheele Turksche leening, het bondgenootschap met Frankrijk, ja, het geheele Europeesche evenwigt op het spel hebben gezet. Er zijn die beweren, dat juist toen het Europeesch evenwigt *bijna* was hersteld, maar dat zijn spotvogels.

Oostenrijk en Pruissen komen elkander elken dag een stapje nader, en geheel Duitschland is het in de Bondsvergadering eens in het besluit, om ten aanzien der Oostersche kwestie *niets* te doen.

De Spaansche Cortes zijn op 17 j.l. uiteengegaan. Eenige leden van dat ligchaam erkenden luide, dat het in hunne raadzaal was geweest: „veel geschreeuw en weinig wol", en dat Spanje er *nu* nog erger aan toe was als in 1853, toen de revolutie, die heil zou aanbrengen, uitbrak!

Vernederende bekentenis!

Oostenrijk wapent zich geducht in Italie. Daar broeit een politiek onweder. Radetzky zal, als het tot eene uitbarsting komt, de afleider zijn.

Ook de Koning van Napels, die eens korte rekening maakte met de oproerigen, is gereed om elk binnenlandsch geweld te onderdrukken, maar hij sloot toch, voor de securiteit, een of- en defensief verbond met Oostenrijk.

Sardinie meent geruster te kunnen zijn en steunt daartoe op de hulp van Frankrijk en des noods van Engeland.

Napoleon trad ook, ten aanzien der kerkelijke kwestie, voor Koning Victor Emanuel te Rome in de bres, en beduidde den Paus vrij ernstig, dat hij maar moest berusten in het besluit der Wetgevende Magt van Sardinie, nopens de kerkelijke goederen.

Een Catholiek blad zegt hierop, dat Pius IX, als het de regten der kerk geldt, eene houding tegen Napoleon III zal aannemen, zoo als een zijner voorgangers dat durfde tegen Napoleon I.

Gemakkelijker gezegd dan gedaan!

De *Univers* bevat in hare correspondentie uit Rome het volgende:

„De teregtstelling van den moordenaar van kardinaal Antonelli heeft weldra na het vertrek van den Hertog van Brabant plaats gehad. De vorst verliet Rome den 9de; des avonds van den volgenden dag, eenige oogenblikken na het Ave Maria, zag men in de straten op de gewone plaatsen de plakkaten, waardoor de geloovigen worden uitgenoodigd voor de ziel van den veroordeelde te bidden. Wijl zij veel later dan gewoonlijk daar geplaatst werden en veel vroeger weggenomen, hebben zij slechts een klein gedeelte van de bevolking kennis gegeven van het vonnis, dat het den volgenden morgen voltrokken zou worden.

„Men had voorzorgen genomen, om elke Mazzinistische manifestatie, die zou kunnen plaats grijpen, voor te komen en des noods tegen te gaan. Deze voorzorgen waren echter gelukkig noodeloos. Het arme slagtoffer vleide zich niettemin in zijne gevangenis, dat zijne broeders en vrienden hem niet zouden laten sterven zonder eene poging te doen om hem te bevrijden, of ten minste zonder zijn dood te wreken. Hij moest echter weldra bemerken, dat dit eene loutere illusie en een der honderd middelen was, waarvan de geheime genootschappen zich bedienen, om hunne handlangers moed in te boezemen en hun de kracht te geven tot het volvoeren der misdaden, waarmede zij belast worden. Er waren minder nieuwsgierigen tegenwoordig dan gewoonlijk en omstreeks 6¼ uur had de menschelijke geregtigheid den heiligschennenden aanslag van 12 Junij gewroken

„Het is een groote troost te kunnen zeggen, dat de veroordeelde met het berouw op de lippen en in het hart gestorven is, zijn misdaad verfoeijende en de demagogische genootschappen, die hem er toe gebragt hadden, vervloekende. Men weet dat de aanhangers van zulke vereenigingen meestal sterven zonder de biecht af te leggen. Gedurende de eerste weken, of liever tot den laatsten dag zijner gevangenschap, vreesde men voor den ongelukkigen Anton Defelice, dat dit ook met hem het geval zou zijn; maar de genade is ditmaal sterker geweest dan zijne halstarrigheid, en de liefde voor een zijner wachters alsook de ijver van den pastoor van Santa Maria in Campitelli hebben eindelijk over haar gezegevierd. Hij heeft onder een vloed van tranen gebiecht, de gedachte aan zijne jonge vrouw en aan zijn kind en de gedachte aan God vervulden zijne laatste oogenblikken, en gave God, dat al de misleide werktuigen der geheime en Mazzinistische genootschappen zijne verwenschingen tegen die secten hadden kunnen hooren, welke hem een dolk in de hand gegeven en hem op het schavot gevoerd hebben.

„Dadelijk na de strafoefening heeft men te Rome het vonnis aan het tribunaal der Consulta aangeplakt. Dit stuk bevat niets nieuws, maar alleen wat reeds bekend is om-

trent de beweegredenen tot het bedrijven der misdaad en de omstandigheden waarvan dit vergezeld ging. Er blijkt ook uit, dat men ter verdediging van den schuldige alleen heeft aangevoerd, dat zijn denkvermogen niet in normalen staat verkeerde, hetgeen echter weersproken wordt door de wijze waarop hij alles voorbereid had. De door Mazzini bestuurde geheime genootschappen hebben een vorst der kerk willen doen vermoorden, omdat deze in hunne oogen aan twee misdaden schuldig was: ten eerste, kardinaal te zijn, en tweede staatssecretaris te zijn van den Paus."

Uit de Krim alweder geen nieuws.

Ten aanzien van den val van Sebastopol worden de berigten niet gunstiger. Men zegt nu, dat een storm tegen den Malakoff-toren eerst zal geschieden tegen het einde der maand — anderen verzekeren dat hij nog zou worden uitgesteld tot 15 September of 15 October en nog anderen durven profeteren, dat het Westen in dit jaar naar huis zal keeren *zonder* Sebastopol!

Alles is mogelijk.

25 JULIJ.

Het belangrijkste, hetwelk uit de Krim wordt berigt, is wel, dat de cholera het kamp der belegeraars heeft verlaten; daarentegen worden de belegerden erg door ziekten geteisterd, waarbij komt, dat Sebastopol met gewonden is opgepropt, welke men wel naar andere plaatsen zou overbrengen, zoo ook aldaar niet reeds eene groote ophooping bestond.

Een brief uit Odessa van 8 Julij bevat onderscheidene bijzonderheden omtrent de moeijelijkheden, waarmede de Russische troepen in de Krim te worstelen hebben, vooral ten gevolge van de epidemie, de hitte en het gebrek aan hospitalen te Simpheropol, Perekop, Theodosia, enz. Vooral Nikolajeff is overladen en het gebrek aan geneeskundigen is overgroot. Uit officiele rapporten blijkt onder anderen, dat den 15 Junij te Simpheropol 500 zwaar gekwetste soldaten zijn aangekomen, die aldaar geen onderkomen konden vinden. Eene tiende bezending van gekwetsten en zieken kon ook niet plaats vinden te Nikolajeff: onder weg was een vierde gedeelte bezweken, enz.

In een zijner laatste rapporten klaagt Prins Gortschakoff, dat de versterkingen kavallerie, de transporten van levensmiddelen en zelfs infanterie, welke de ijzeren poort zijn doorgetrokken, zeer langzaam naderen, daar het gebrek aan water in de steppen en de bovenmatige hitte hierin belemmering brengen. Hierbij komen nog de ziekten, welke de versterkingstroepen zoowel als het garnizoen van Sebastopol aanmerkelijk dunnen. De hospitalen zijn meer dan vol en de meeste zieken sterven. De gevechten van 17 en 18 Junij hebben ook aan het garnizoen van Sebastopol meer dan 12 000 man gekost, waaronder eenige honderden officieren.

Te Odessa verwachtte men een aanval der geällieerde vloot, die thans met vele weinig diepgaande schepen is versterkt, en men bereidde er zich op voor, dien zoo goed mogelijk af te slaan.

De Czaar zendt onophoudelijk troepen naar de Krim; tengevolge van de meer vredelievende houding van Oostenrijk en de vermindering van het Oostenrijksche leger, kan hij de Duitsche grenzen van troepen ontblooten; 70.000 man, en daaronder 12.000 grenadiers, een keur-regement, zijn op weg naar het land der tranen.

Men zegt, en wij gelooven het gaarne, dat Louis Napoleon ontevreden is op Oostenrijk, hetwelk door het opgeven zijner vijandelijke houding tegen Rusland, aan den Czaar de gelegenheid heeft gegeven, om een groot aantal troepen naar de Krim te zenden, en daar de geallieerden met overmagt te bestrijden.

Een ander "men zegt" wil, dat de geallieerden vooornemens zijn, om in vereeniging met de Turksche troepen aan den Donau, een inval in Bessarabie te doen, ten einde Rusland te noodzaken, om althans een gedeelte zijner beschikbaar gewordene troepen daar tegen hen over te stellen en niet naar Sebastopol te laten gaan.

De Russen belegerden, volgens de laatste berigten, *Kars* en men dacht, dat deze vesting, die slechts door 1800 man werd verdedigd, het niet lang zou kunnen uithouden. Inmiddels zendt de Porte 20.000 man versterkingstroepen naar Azie, die echter wel zullen aankomen, als het lot dezer vesting reeds lang is beslist.

De dappere admiraal Nachimoff, die een zoo werkzaam deel aan de verdediging van Sebastopol heeft genomen, is, volgens Russische berigten werkelijk aan zijne bekomene wonden overleden.

De Napelsche regering, op het strengst zijne onzijdigheid willende handhaven, had ook den aankoop voor- en de uitvoer naar- een der oorlogvoerende legers van meel, beschuit en andere levensmiddelen verboden; hierdoor werd voornamelijk Engeland zeer belemmerd in de proviandering van zijn leger in de Krim. Thans evenwel heeft zij dit verbod weder opgeheven, voornamelijk tengevolge van den drang van Engeland.

Volgens een telegrafisch berigt is te Tripoli een opstand tegen den Bey uitgebroken, die daarop de hulp van Frankrijk tegen zijne oproerige onderdanen heeft ingeroepen; wij vreezen, dat ook dezen de vriendschaps-bewijzen van Frankrijk, die hem ongetwijfeld zullen verleend worden, weldra zullen verveelen; spoedig zullen zijne gasten zich geheel bij hem te huis gevoelen en niet ligt of welligt nimmer weder vertrekken.

Het is opmerkelijk, dat Rusland tegenwoordig bijzonder toegefelijk is jegens Polen; de reden is niet ver te zoeken.

Telegrafische depeche.

Petersburg, 24 Julij. Vorst Gortschakoff meldt van den 21sten, dat het bombardement tegen Sebastopol is hervat en dat op het oogenblik van het afzenden van het berigt eene hevige kanonnade werd gehoord. De belegeraars beantwoordden met goed gevolg het vijandelijk vuur.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Uit het verslag van het Zendeling-genootschap over 1854 is o. a. gebleken, dat de inkomsten des genootschaps hebben bedragen ƒ89,772.72½, of ƒ1122.18, meer dan ten vorige jare: de uitgaven beliepen ƒ74,295.27 of ƒ972.67 minder dan in het afgeloopen jaar. Gedurende 1854 werd niet minder dan ƒ2357.37 in Indië ingezameld, voor een goed deel onder Christenen uit Heidenen.

— De *Staats-Courant* behelst een koninkl. besluit, waarbij eene medaille wordt ingesteld, in zilver en brons, voor hen die, bij gelegenheid van den jongsten watersnood, door ijver, moed, beleid en zelf-opoffering het meest hebben uitgemunt. Deze medaille, houdende aan de eene zijde het koninklijke borstbeeld, met het omschrift: "*Willem III*, Koning der Ned. *G. H. v. L.*" en aan de keerzijde, met het omschrift: "Watersnood van 1855." een oranje- en lauriertak, van onder met elkander door een lint verbonden, omvattende een perkament, waarboven de Koninkl. kroon en voorzien van het omschrift: "De Koning aan ....." — zal aan een oranje-lint op de linkerborst kunnen worden gedragen.

Voorts behelst de *Staats-Courant* een koninkl. besluit, waarbij de gebroeders *Gradus* en *Fier Udo*, te Dreumel in Gelderland, tot broeders van den Ned. Leeuw worden benoemd, en verder de bovengenoemde medaille aan een groot aantal personen wordt toegekend.

— Men meldt uit 's Gravenhage van den 20 Julij: Z. M. de Koning zal zich, naar men verneemt, in de aanstaande maand September, naar zijne goederen in Pruissen begeven. Deze reis zal zamentreffen met de herfst-oefeningen van het Pruissische leger; de Koning van Pruissen zal bij die gelegenheid aldaar tegenwoordig zijn en Z. M. onze Koning zal het elfde regement Pruissische huzaren, waarvan HD. kolonel is, inspecteren.

— Donderdagavond nam te Kampen eene windhoos de noodleuning van een gedeelte der IJsselbrug weg, wierp een schilderhuis en eene jufvrouw omver en verdween zonder meer onheil te stichten.

— Bij besluit van 15 Julij heeft Z. M. goedgevonden, aan H.D. Staatsraad in buitengewone dienst, mr. *D. J. van Ewijck van de Bilt*, overeenkomstig het daartoe door hem gedaan verzoek, met 1 Oct. 1855 op de meest eervolle wijze en onder dankbetuiging voor de vele goede diensten, door hem bewezen, ontslag te verleenen uit zijne betrekking van Commissaris des Konings in de provincie Noord-Holland; voorts hem met het tijdstip, waarop hij die betrekking zal neêrleggen, en ten blijke van Zr. Ms. goedkeuring en tevredenheid over den ijver en de trouw, waarmede hij gedurende vele jaren den lande diende, te benoemen tot Minister van Staat.

— Een gerucht wil, dat de heer *van Reenen*, Minister van Binn. Zaken, in plaats van den heer *van Ewyck*, tot Commissaris des Konings in de Provincie N.-Holland zal benoemd worden.

— De Ned. Hervormde Synode te 's Hage, heeft in hare vergadering van 19 Julij, met 11 stemmen voor en 3 stemmen tegen, besloten, om de op nieuw gearresteerde reglementen voor de kerkeraden en op de vacatures, andermaal in handen te stellen van de provinciale kerkbesturen tot consideratien en advies. De minderheid meende, dat zulks nu overtollig was, omdat de redenen, waarom de in de vorige zitting der synode gearresteerde reglementen door de provinciale kerkbesturen waren afgekeurd, en dien ten gevolge in de zitting van de synodale commissie van 23 Mei j.l. *niet* in werking zijn gekomen, nu toch in dien geest waren veranderd.

— Hebben de verkiezingen voor leden van den gemeenteraad voor enkele dagen nog al beweging gemaakt in ons vaderland en zullen de herstemmingen, die nog moeten plaats hebben, veler gemoederen nog in spanning houden, nergens schijnt de verkiezingstrijd ditmaal zoo bepaald de aandacht te verdienen als te Maastricht. Op de meeste plaatsen zijn de aftredende leden herkozen en waar dit niet het geval was, schijnt men meer aan personele dan politieke redenen te moeten denken. Te Maastricht daarentegen hebben de verkiezingen voor den gemeenteraad eene bepaald staatkundige kleur aangenomen: de klerikale partij heeft er over de liberale partij gezegevierd en de overwinning schijnt van dien aard, dat van de 6 aftredende leden slechts 1 is herkozen en de nog in den raad zitting hebbende 7 liberale leden hun ontslag schijnen te hebben genomen. Men vreest nu, dat het beroemde Koninklijke Athenæum, een doorn in het oog der R. K. geestelijkheid, benevens de zoo gunstig bekende armenschool, eenen geweldigen kampstrijd zullen hebben te strijden.

's Gravenhage, 21 Julij. De *'s Gr. Nieuwsb.* bevat heden aan 't hoofd van zijn nommer de volgende opmerkelijke mededeeling: Bij de discussien over het voorstel van wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal, heeft het Ministerie de persoonlijke meening des Konings niet op den voorgrond gezet, en zeer teregt overeenkomstig zuiver constitutionele begrippen daarvan geen misbruik gemaakt om, op onbehoorlijke wijze, invloed uit te oefenen. Thans evenwel is die meening zeer duidelijk gebleken. Z. M. onze geëerbiedigde en geliefde Koning, heeft den talentvollen verdediger van bovengenoemde wet, den heer *Vrolik*, minister van financien, benoemd tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, en hem daardoor een bewijs gegeven, hoe hoog Hoogstdezelve de onvermoeide pogingen van dien Staatsman schat, en vertrouwt, dat de genomen maatregelen strekken zullen tot geluk en voordeel zijner beminde onderdanen. Belangstellende in alles, wat den bloei van het Vaderland kan bevorderen, ontgaan de belangen der landbouwende klasse Hoogstdeszelfs opmerkzaamheid niet, terwijl de welvaart van dien stand, in hare gevolgen, aan alle soorten van nijverheid bevorderlijk moet zijn. *Oranje* zorgt voor Nederland.

— Z. Exc. de baron *Forstner van Dambenoy*, minister van oorlog bevindt zich thans te Aken, tot het gebruiken der baden.

Arnhem, 21 Julij. Heden voormiddag is van hier, na in het hotêl des Pays-Bas, van den heer *Holtus*, te hebben overnacht, per rijtuig naar Oberhausen vertrokken, om zich verder naar Berlijn te begeven, Z. Exc. de heer Mr. *van Hall*, Minister van Buitenl. Zaken, vergezeld van zijn echtgenoot en bedienden. Naar wij vernemen, is deze reis van alle politiek karakter ontbloot en slechts een bezoek aan de ouders van mevrouw *van Hall*, zijnde haar vader, de baron *Schimmelpenninck*, Nederl. gezant bij het Pruissische hof.

Utrecht, 21 Julij. Gister heeft de plegtige opening plaats gehad van den spoorweg van hier op Rotterdam. Die opening werd bijgewoond door prins *Hendrik*, die daartoe even voor 10 ure te Rotterdam aankwam, waar ook de ministers van binnenl. zaken en finantiën en andere hooge autoriteiten aanwezig waren; in een feesttrein van 6 wagens vertrokken alle genoodigden te 10 ure uit Rotterdam en kwamen te elf ure alhier aan, waar het stationsgebouw even als te Rotterdam smaakvol was versierd. De muziek der schutterij en artillerie alhier wachtte den feesttrein aan het station af, waar weldra ook treinen met genoodigden uit Amsterdam en Arnhem aankwamen, terwijl de genoodigden uit Utrecht zich aan het stationsgebouw bevonden, waar een dejeuner gereed stond, dat door den heer *Siebers* alhier was geleverd. Te kwart voor 12 ure vertrok de feesttrein 21 rijtuigen groot van hier naar Rotterdam. Te ½2 uur kwam men te Rotterdam terug, aldaar door Burgemeester, Wethouders en verdere raadsleden ontvangen en verwelkomd. Van 's Konings deelneming gaf de minister van Binnenlandsche zaken bepaaldelijk kennis, en deze bleek daarenboven uit de benoeming van den directeur der Rijnspoorweg-maatschappij, den heer *Donker Curtius*, tot ridder van den Nederl. Leeuw. Ofschoon met aller ongunstigst weder, vertrokken vele der genoodigden met de stoomboot naar het station van den Antwerpschen spoorweg. De voortdurende stortregens belemmerden de feestelijkheid in groote mate. Te 5 ure vereenigden zich evenwel allen in het jagtklub-gebouw aan een diner, door de stad aangeboden, waaraan een 200tal heeren en dames deel namen. Het avondfeest, daarna door de maatschappij gegeven, werd evenzeer door het ongunstige weder tegengewerkt. Den 30 dezer zal de weg van Rotterdam op hier voor het publiek worden geopend.

Leeuwarden, 19 Julij. In den nacht van Dingsdag op Woensdag jl. zijn, door middel van inklimming en braak, uit de woning van *Doeke Dirks van der Meer*, landbouwer onder Warga, ontvreemd: 1 obligatiën ten laste van Spanje, No. 5206 en 15275, groot 255 p. s. of ƒ3000, thans rentende 1¼ pCt.; een certificaat Nat. Werk. Schuld, rentende 2½ pCt, groot ƒ 200, No. 345, adm.-kantoor *Thijs Feenstra;* een dito, groot ƒ 100, No. 64, van hetzelfde kantoor; ruim ƒ 600 aan verschillende munt- en bankbilletten, 3 kerkboeken met zilveren haken, eene zilveren tabaksdoos, een gouden halsslot met 3 strengen zwarte koralen, een dito horologie sleutel met rooden steen, twee dito overhemdknoopjes, twee zilveren lepels, een dito geribd breidstokje en een dito naaldekoker.

Gorredijk. Uit het bevoren gemaakt twaalf- zes- en drietal is alhier tot Predikant beroepen de heer *H. Cannegieter*, thans Predikant te Metzlawier en Nijewier.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Alle Parijsche brieven zijn het eens, dat het met de inschrijvingen voor de nieuwe leening boven verwachting gaat. In den loop van den 18den was reeds voor een bedrag van 25 à 30 millioen fr. ingeschreven. Uit eene doorgaans goed onderrigte bron wordt verzekerd, dat de staat der gezondheid van de troepen in de Krim, der Regering veel zorg baart en dat de rapporten welke zij van daar ontvangt, hoewel eene verbetering aankondigende, nog altijd ongunstig blijven. Men zendt dan ook zoo veel mogelijk geneeskundigen en zelfs kweekelingen van de geneeskundige scholen derwaarts.

ENGELAND.

Volgens een te Parijs algemeen geloofd gerucht zou lord *Raglan* zich met een pistool door het hoofd hebben geschoten, om een einde aan zijne physike en morele smarten te stellen.

DUITSCHLAND.

Men meldt uit Ratibor, 4 Julij: Wegens het groote gebrek aan geschikte werklieden, vooral op het land, daar de aanleg der spoorwegbaan zeer veel menschen bezig houdt, die vroeger slechts akkerwerk verrigtten, doch nu van hier en elders wegens de betere verdiensten aan de baan werk trachten te verkrijgen, zijn vele grondbezitters in een moeijelijken toestand gebragt. Op de niet al te ver van hier verwijderde goederen wordt de veldarbeid grootendeels door gevangenen uit het tuchthuis en het inquisitoriaat verrigt, die wegens hunnen ijver zeer gezocht zijn. De grondbezitter der heerlijkheid Polnisch-Krawarn, vijf kwartier van hier gelegen, de Graaf *v. Gaschin*, een wegens zijne kennis beroemd landhuishoudkundige, heeft met het kreisgerigt alhier een contract voor tien jaren gesloten, waarbij het zich verpligt, dagelijks 60 à 80 werklieden uit de in het inquisitoriaat zich bevindende gevangenen ter zijner beschikking te stellen. Graaf *Gaschin* heeft op verzoek van het kreisgerigt op zijn landgoed Polnisch-Krawarn voor eigene rekening eene gevangenis doen bouwen. Behalve eene toereikende ruimte voor 100 gevangenen, die in vier zalen verdeeld worden, bevinden zich daarin de noodige keukens en waschplaatsen, badkamers, ziekenzalen, een lokaal van arrest en de woningen voor de benoodigde opzigters. Het gebouw wordt gedurende het contract kosteloos ten gebruike van het kreisgerigt afgestaan; eveneens neemt het 't onderhoud, de kleeding en de geneeskundige behandeling der gevangenen voor zijne rekening. Bovendien keert de Graaf voor elken dag, waarop gewerkt wordt, 4½ sgr. aan het kreisgerigt uit, terwijl ieder gevangene dagelijks een pond brood ontvangt. Het gebouw is bijna voltooid en zou den 15 reeds kunnen betrokken zijn. Tegenwoordig werken op het genoemde landgoed tegen een dagloon van 6½ sgr. sedert langen tijd strafgevangenen, die 's Maandags morgens de gevangenis verlaten, gedurende de geheele week op het landgoed blijven, doch Zaturdags weder terug moeten keeren.

Wij vragen; blijft de gevangenisstraf op zoodanige wijze wel eene straf, althans eene erge straf? Goed gevoed, goed gekleed, goed gehuisvest, gemeenschappelijke arbeid in de vrije lucht, er zullen zeker vele behoeftigen zijn, die niet aarzelen zullen, hunne hut, waarin regen en wind vrije toegang hebben, waarin geen vuur aan den haard, geen peluw en deken in de bedstede, geen brood in de spinde wordt aangetroffen, tegen eene dergelijke gevangenis te verwisselen. Het lot der gevangenen daar is niet erger dan dat van de kolonisten in onze bedelaars-kolonien. (RED.)

ITALIE.

Het *Journal des Débats* deelt eenen brief uit Rome mede, waarin men leest: Men verhaalt het volgende, hetwelk den kardinaal Feretti de grootste eer aandoet. Zoo als men weet heerscht de cholera in vrij sterke mate in de voornaamste steden der legatien; in een dorp had die ziekte eerst den geestelijke aangetast, die gestorven was, en vervolgens eene menigte inwoners; de beide ontstelde kapellaans hadden de zwakheid te vlugten; de kardinaal *Feretti*, die zich bij toeval niet ver van daar bevond, verontwaardigd over het gedrag van deze geestelijken, vestigt zich, vergezeld van drie of vier kapucijnen in de verlatene pastoorswoning, alwaar hij zoo als men zegt nog de pligten van den overleden geestelijke vervult. Alle lofspraak zou zwak schijnen na het verhaal van zulk eene daad.

— In de omstreken van Fermo zou eene groote misdaad gepleegd zijn Zeker man had op zijn sterfbed aan zijn geestelijke, om in het onderhoud der dochter, die hij als wees achterliet, te voorzien, eene som van 5000 kroonen (een weinig meer dan 25.000 francs) toevertrouwd, op zekere plaats verborgen. Na den dood des vaders bleef dit meisje in een afgelegen huis met hare oude tante wonen. Eenige dagen geleden vroeg, tegen den avond, een soldaat van die bijzondere garde die in de Romeinsche staten finanzieri genoemd wordt, door een hevig onweder overvallen, bij de twee vrouwen eene schuilplaats; zij stonden hem die toe. Reeds eenigen tijd was alles in het huis in rust, toen aan de deur geklopt werd, de oude tante opent die en wordt op hetzelfde oogenblik gedood. De twee moordenaars, die in het huis doorgedrongen waren en die, zoo als men zegt, niemand anders waren dan de geestelijke en de doodgraver, kwamen in de kamer van het jonge meisje en zeiden haar schielijk een gebed te doen, ten einde hare ziel Gode aan te bevelen, want dat haar dood bepaald was. Het meisje uitte een wanhopig geschreeuw, en reeds werd zij door de moordenaars gegrepen, toen de soldaat, aan wien men voor den nacht eene schuilplaats op een zolder had verstrekt, met de pistool in de hand binnentrad, den doodgraver doodde en zich van den geestelijke meester maakte.

— Uit Milaan wordt geschreven: Na het geringe uitzigt, dat op een goeden wijnoogst bestond, was de hoop des landmans op een rijkelijken graanoogst gevestigd. Deze is nu mede op eene uitgestrektheid van ten minste 60 Italiaansche mijlen, gansch vernietigd, tengevolge van eenen zoo geweldigen hagelslag, dat na verloop van 10 minuten, geen blad aan de vruchtboomen, geen overeind staande korenhalm meer op de akkers gezien werd. De hagel viel zoo digt en sterk, dat zelfs vele personen zwaar gewond werden. De hagelsteenen hadden meestal de grootte van hoender- en duiveneijeren.

— Uit Florence wordt gemeld, dat *Cechetti* in vrijheid gesteld is en zich naar Piemont begeeft met een pensioen, door inschrijvingen te Londen bijeengebragt.

SPANJE.

In de Spaansche dagbladen is sedert eenigen tijd sprake van de al of niet wenschelijkheid van een dictatorschap. Men begrijpt tot welke driften een vraagstuk van dien aard in dat land aanleiding moet geven. De vraag is, wat moet men door een dictatorschap verstaan? Zal hierdoor de troon van Isabella II omvergeworpen worden, of zullen beiden naast elkander bestaan, hetgeen in den grond hetzelfde wezen zou? Wie zal dictator worden? De Hertog der Overwinning of *O'Donnell*. Wat hiervan zij, de Cortes moeten wel overtuigd geweest zijn van hunne onmagt, dat zij uiteengegaan zijn op een oogenblik, dat zulk een vraagstuk op het tapijt gebragt werd.

— Men wil, dat de Spaansche gezant te Rome, na den stap, door den pauselijken Nuntius te Madrid gedaan, insgelijks zijn post verlaten zal.

— Brieven uit Madrid melden, dat men bij het verslaan van het Carlistische hoofd *Marsal*, eene uitgebreide correspondentie heeft bemagtigd, waaruit blijkt, dat de manifestatie der werklieden te Barcelona niet vreemd was aan eene Carlistische beweging.

AMERIKA.

Men schrijft uit New-York van 3 Julij: Het koele weder, waarin wij ons gedurende de drie eerste weken van Junij mogten verheugen heeft in de vorige week plaats gemaakt voor eene hitte zoo als wij in geen vijf jaren ondervonden hebben gedurende de eerste zomermaand. L. l. Zaturdag en Zondag vooral was de lucht brandend heet, en hadden wij gedurende tien uren des daags eene gemiddelde temperatuur van 91 graden; terwijl zelfs gedurende den nacht de temperatuur niet beneden 80 daalde. Zoo verre wij dan ook reeds vernomen hebben, zijn Zaturdag veertien menschen onder de hitte bezweken. Buitengemeen talrijk waren de ongelukken en misdaden in de afgeloopene week. Een meisje van nog geen 15 jaren vergiftigde zich zelve; zoo deden ook een jonge man en eene jonge vrouw; de eerste ten gevolge van onbeantwoorde, de laatste ten gevolge van misdadige liefde. — Eene stoomboot-ontploffing wondde een vijftigtal personen, twee personen gingen bij de Niagara Falls verloren; zij waagden zich te nabij den stroom, werden in de draaikolk medegesleept en over den vreesselijken afgrond heen gevoerd. — Een ander niet minder ontzettend ongeluk had plaats in eene der westelijke zaagmolens. Een jongmensch verliest zijn evenwigt, valt op den voerwagen van een in werking zijnde cirkulaire zaag en werd midden door gezaagd eer men gelegenheid had de machine te stoppen. Ik kon deze lijst nog veel langer maken, doch genoeg is gezegd, om u te toonen hoe overvloedig stof de dagbladen vinden in het vermelden van dergelijke treurige voorvallen.

RUSLAND-TURKIJE.

Er zal eene nieuwe divisie Piemonteesche troepen naar de Krim worden gezonden, ter aanvulling van de verliezen, welke het expeditie-corps aldaar reeds door ziekten heeft ondergaan. Zeer in het oogloopend zijn de talrijke zelfmoorden, welke bij de manschappen van dit corps plaats hebben.

— Uit de Krim loopen de berigten tot den 10den. De aanval op den Malakoff-toren was tot het einde der maand uitgesteld. De belegeringswerken werden door het vuur der Russische schepen verontrust, doch niettemin krachtdadig voortgezet. De divisie van *Canrobert* was op diens verlangen in de eerste linie van aanval op de regterzijde geplaatst. Er werden groote toebereidselen gemaakt voor eene expeditie ter zee, met landingstroepen; het doel werd geheim gehouden; men zeide evenwel, dat het op Odessa gemunt was. De nieuwe kanonneerbooten, welke aankomen, werden naar de Zee van Azoff en de Vuile zee gezonden.

— Het *Journal de Saint Petersbourg* deelt een brief uit Helsingfors mede over de vernieling van Lovisa. „Dit lieve, kleine stadje," wordt daarin gezegd, „bloeide door zijne nijverheid en inzonderheid door den zouthandel. toen de Engelsch-Fransche oorlog voor de beschaving en het geluk der menschheid uitbrak. Aan den ingang der niet zeer diepe en met rotsen bezette haven lag het kleine fort Svartholm, dat onlangs verlaten en geheel ontruimd was. Lovisa was geheel van bezetting ontbloot en had slechts eenige Kozakken, die met de bewaking der kust belast waren. De stad is geheel eene prooi der vlammen geworden. Ziedaar de daden, welke eene vloot zich veroorlooft, die voorwendt voor de vrijheid van Europa en de algemeene beschaving te strijden! In 1855 gelijk in 1854 brengt zij brand en vernieling in vreedzame steden over, waar zelfs geen timmerhout of pek te vernielen is! Gisteren (den 7 Julij), heeft de vijand zijn brandstichterswerk voortgezet. Hij heeft de huizen van Svartholm in brand gestoken en de werken van het verlaten fort doen springen. Dienzelfden dag rigtten de Engelschen hun vuur tegen Nystad, een ander open en vreedzaam Finlandsch stadje. Eene ongelukkige vrouw en grijsaard zijn gedood. — De postbode, die heden hier van Lovisa aankwam, kon naauwelijks zijne tranen bedwingen. Tweeduizend menschen zwierven rondom de puinhoopen hunner den vorigen avond nog bloeijende stad, of tusschen het rookend puin hunner woningen. Zonder brood, zonder huisdak, ter naauwernood gekleed, sloegen zij hunne met tranen vervulde oogen smeekend ten hemel. Ook hun fraai kerkgebouw was tot asch verteerd. De Engelschen zullen misschien voorwenden, dat het hun doel niet was Lovisa te verbranden. Maar waarom schoten zij dan tegen die stad congrevische vuurpijlen, een zoo bij uitstek brandstichtend werptuig, af?

ASSEN, 25 Julij.

Op de jaarmarkt, den 19 dezer te Eelde gehouden, waren aangebragt, 4 stieren, 201 koeijen en 4 kalveren; de koeijen golden van ƒ50 tot ƒ123.

— Aan *J. T, Beukema*, gewezen Commies der 1e klasse bij 's Rijks belastingen te Ruinen, is een pensioen verleend van ƒ 333.

— De commies der 4e klasse *J. S. Rienks* te Nieuwbuinen is bevorderd tot commies der 3e klasse.

— Van Stads-Kanaal wordt geschreven: De turfgraverij is hier afgeloopen; de verveening bedraagt elf procent minder dan het vorige jaar. De oude turf is geheel opgeruimd, voor zooverre deze voor haardbrand kon gebruikt worden. Eenige veenlieden hebben reeds nieuwe turf afgescheept. De prijzen zijn in de laatste weken aanmerkelijk gestegen.
Old. Ct.

— In de vergadering der Provinciale Staten van Drenthe van j.l. zaturdag heeft de commissie voor de begrooting voorgesteld, om, in plaats van de 4 opcenten op het personeel en 2 opcenten op het patent, welke den vorigen dag waren afgestemd, onder de middelen in de begrooting voor 1856 op te nemen 3½ opcenten op het personeel, en de posten: *opbrengst van tollen op den weg van Assen naar de Hilte en opbrengst van de afvaartsgelden op de Drentsche Hoofdvaart*, te verhoogen, in verband met de meerdere opbrengst dezer posten in het vorige jaar dan thans is geraamd. Dienovereenkomstig is besloten. Daarna is de geheele begrooting in ontvangst en uitgaaf aangenomen.

Overeenkomstig een schriftelijk voorstel van den heer *v. d. Vlies*, is aan H.H. Ged. Staten opgedragen, om maatregelen te nemen, ten einde het verhandelde bij de Staten meer volledig dan tot nu toe voor het publiek verkrijgbaar worde gesteld.

Ten aanzien van het denkbeeld van den heer *van der Vlies*, om een termijn te stellen, voor welken de adressen, welke men bij de Staten wenschte behandeld te zien, moesten ingediend worden, is door den Voorzitter, namens Ged. Staten, medegedeeld, dat deze in zoodanigen maatregel nog al bezwaar zagen, omdat daardoor de ingezetenen beperkt zouden worden in hunne vrijheid, om zich tot de Provinciale vertegenwoordiging te wenden, daar vele adressen tot aanhangige zaken betrekkelijk konden zijn of eene dadelijke behandeling vereischen.

Ten aanzien van de adressen van de heeren *Niemeijer* en *Langeveld*, om subsidien te bekomen voor den aankoop van een houten loods te Schoonoord, zullende dienen voor schoolgebouw aldaar, en voor het tractement van den onderwijzer, is besloten, dat adres te renvoijeren aan Ged. Staten, met magtiging, om, casu quo, daarop te beschikken.

Er is ten aanzien van de voorstellen der concessionarissen van het kanaal van Assen naar Groningen besloten overeenkomstig de voordragt van Ged. Staten, die in deszelfs geheel door ons is medegedeeld.

Ook het concept-adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nopens den tol op het Zwolsche diep (in het Bijblad van ons vorig no. medegedeeld) is onveranderd gearresteerd.

De behandeling van het betrekkelijk verzoek, om een subsidie uit de Prov. fondsen te erlangen voor een kanaal van Coevorden naar Ane, waarvan de afdoening in de najaarsvergadering tot deze vergadering was uitgesteld, is op nieuw tot de najaarsvergadering verdaagd.

Na bekomen verlof van de vergadering heeft de heer *Oosting* Ged. Staten geïnterpelleerd naar aanleiding van eene zinsnede, met betrekking tot de Directie van de Veen- en Midden-Kanaal-Maatschappij, in het verslag aan de Staten voorkomende, en waarin Ged. Staten hunne verontwaardiging over handelingen dier Directie te kennen geven. Na eene zeer geanimeerde discussie en op ernstig aandringen van Ged. Staten, die instantelijk een naauwkeurig onderzoek verlangden van al hetgeen door hen in betrekking tot deze Maatschappij is verrigt, ten einde uitgemaakt worde, of door hen in deze zaak al dan niet hun pligt is gedaan, en waarvan zij zich als resultaat eene schitterende regtvaardiging voorstelden, is besloten, zoodanig onderzoek aan eene commissie op te dragen, waartoe door de vergadering zijn benoemd de heeren *J. T. Homan*, *v. d. Vlies*, *C. W. E. Kijmmell*, *Nijenhuis* en *Kniphorst*.

Daarna heeft de Voorzitter de zomervergadering van de Prov. Staten van Drenthe, in naam des Konings, gesloten.

* **Noordwolde, 22 Julij.** Het berigt van hier in dit Blad van den 18 jongstleden is juist, behalve dat de zweep niet is uitgereikt als eene premie aan den heer *Brons* te Blesdijke, maar alleen als eene vereering voor het paard, hetwelk het laatst den prijs betwistte. — Een groot aantal kiezers uit Weststellingwerf hebben zich aangesloten aan de zienswijze van de vergadering *Eendragt* te Noordwolde, en willen bij de herstemming, die zal moeten plaats hebben tusschen de heeren *D. D. Breuning* van Wolvega, en *J. G. Gorter* te Noordwolde, hunne stem uitbrengen op laatstgenoemden heer *J. G. Gorter*, dewelke aan de mede-kiezers hierbij zeer aanbevolen wordt.

* **Nijlamer, 21 Julij.** Reeds eenige dagen merkte de landbouwer *S. Jonkers* alhier, dat twee jonge varkens, die met meer andere bij de koeijen in het land graasden, meer groeiden dan de overige. De oorzaak hiervan vond hij, toen hij zag, dat ze de uijers der koeijen uitzogen. Voorzeker eene bijzonderheid, eenig in hare soort.

* **Niebert, 22 Julij.** In den nacht van Vrijdag op Zaturdag j.l. viel alhier eene buitengewoon felle stortregen, die een geruimen tijd aanhield en den landman vrij groote schade berokkend heeft. De te veld en in bloei staande boekweit, die reeds door de onlangs gevallen hagel veel heeft geleden, ligt thans plat tegen den grond geslagen en doet den landman alhier, wiens hoofdverbouw de boekweit is, gedeeltelijk de hoop op een goeden boekweitoogst benemen. De rogge heeft mede door den regen geleden en ook de haver en garst is legerig; doch vooral de hooioogst, die buitendien laat is, is door den gevallen stortregen niet alleen achteruitgezet, maar minder gunstig, doordien het in oppers staande en het in het zwat liggend hooi, vooral op de lage landen, geheel in 't water is gelegen. Neemt men hierbij in aanmerking, dat verreweg de meeste hooilanden dezer plaats laag gelegen zijn en er nog slechts weinig of geen hooi binnen 's huis is, dan kan men zich gemakkelijk de schade voorstellen, die de landman hier, door den stortregen van Vrijdag op Zaturdag, heeft geleden, lijdt en zal lijden.

* **Smilde, 22 Julij.** Heden voormiddag maakte de W.Ew. heer *E. Smit*, predikant der Chr. Afg. gemeente alhier, aan zijne gemeente bekend, dat hij zich verpligt had gevonden, het beroep naar Gorinchem, in Z.-Holland, ten tweedenmale ontvangen, aan te nemen.

* **23 Julij.** Als eene bijzonderheid meenen we van hier te kunnen berigten, dat reeds voor ruim veertien dagen door den verveener *B. Jonker* alhier, nieuwe blaauwe turf is afgescheept, die hij voor niet minder dan *vijftig* gulden per dagwerk heeft verkocht. Overigens gaat de afvaart van turf hier nog steeds druk, zoodat de oude turf spoedig zal opgeruimd zijn.

* **Grollo, 23 Julij.** Als blijk van hooge ingenomenheid met het Godsdienstig onderwijs, 't welk onze waardige leeraar *C. Bolt* zijne leerlingen gedurende den verloopen winter gegeven heeft, hebben zij ZWEw. uit erkentelijkheid een fraai geschenk in zilver gegeven, bestaande in eene fraai bewerkte zilveren tafelschel en 12 dito zilveren tafelmessen.

* **Veenhuizen, 22 Julij.** Gisteren avond werd een 13 jarig dochtertje van *L. Burks* alhier, tusschen het eerste en tweede gesticht wonende, om eene boodschap gestuurd naar eene plaats, waartoe zij eene draai over de vaart moest passeren. Het kind kwam dien avond en den geheelen nacht niet te huis, en men verbeelde zich den schrik der ouders, toen het lijk van hunne dochter den volgenden dag bij het schut uit het water werd gehaald. Het meisje is zeer waarschijnlijk, toen zij in het huiswaarts keeren de draai passeerde, van het vonder in de vaart gevallen.

* **Meppel, 24 Julij.** Gister omstreeks den middag werd alhier bij de policie kennis gegeven door den landbouwer *L. Steenwijk* te Noordwijk, gemeente de Wijk, dat bij hem omstreeks 11 uren een brutale diefstal was gepleegd. Zijne echtgenoote, wat gras voor de paarden snijdende, had het huis onbewaakt gelaten; hiervan was gebruik gemaakt, om in huis te komen, eene kast open te breken en daaruit te ontvreemden: 2 zilveren oorijzers met gouden krullen, 1 zilveren beugel, 1 dito knipje, een paar gouden oorijzerbellen. Het eene oorijzer is gemerkt met K. L. S., het andere met de letters J. L. S. en het knipje met L. K. S. Vermoedelijk is deze diefstal gepleegd door twee personen, gaande in onderkleederen, die in den voormiddag daar in de nabijheid waren gezien.

* Hoe is het toch mogelijk, zou men zeggen, dat men zich soms van een heel natuurlijk iets een spook kan scheppen. Zaturdag avond omstreeks half elf komt de vrouw van den slager B. R. in het voorhuis. Een vreemd voorwerp, zijnde eene witte gedaante, beweegt zich daarin; 't is een spook, de vrouw geeft een gil en valt in geheel bewusteloozen toestand neder. Haar man op den gil afkomende, ziet zijne vrouw daar als dood ter neder liggen, wordt mede bevangen door schrik en heeft ook zelf hulp noodig. De buren schieten op het geschreeuw toe; geneeskundige hulp wordt ingeroepen en geneesmiddelen tot opwekking der levensgeesten worden toegediend. Niemand kende nog de oorzaak; eindelijk kwamen de echtelieden weder bij hunne zinnen; als eene door vrees bevangene, ziet de vrouw schichtig rond en vooral naar de verdachte plaats, zij lispelt: *een spook, een spook.* Eindelijk geheel uit den bewusteloozen toestand bijgekomen, verhaalt zij, dat zij eene witte gedaante had gezien in het voorhuis; zij wees de plaats aan, en o wonder! het spook was door de vrouw zelve geschapen, het was eene witte doek, door haar achter de deur gehangen, die door de wind in beweging was gebragt. Spoedig daarna waren de verschrikte echtelieden weder in redelijken welstand.

* Zondag l.l. is bij de Christelijk afgescheidene Gemeente alhier het berigt ontvangen, dat ook de vierde beroepen herder en leeraar van Klundert en Zevenbergen, *Vliegendhart* genaamd, voor de op hem uitgebragte beroeping heeft bedankt.

— Door den menigvuldigen regen en den ongunstigen wind voor de afwatering, ziet het er met de landen tusschen hier en Zwartsluis treurig uit; de landen gelijken aldaar eenen waterplas, doch het meeste hooi der oeverlanden is gelukkig reeds binnen; de opbrengst is middelmatig geweest, men hoopt dat er spoedig ander weder mag volgen dewijl men teregt vreest voor de mislukking van het etgroen of nagras, dat nagenoeg geheel onder water staat.
Pr. Ov. Ct.

— Eenige notabele ingezetenen alhier hebben zich vereenigd tot het oprigten eener spaarkas onder zekere bepalingen, ten einde de arbeidende klasse tot spaarzaamheid en overleg te brengen in den tijd, waarin zij somtijds ruime verdiensten hebben en zeer goed sparen kunnen. *Id.*

* **Nietap, 24 Julij.** Van eene geloofwaardige zijde deelt men het volgende mede: In de jongstverloopen week waren eenige werklieden bezig, voor den heer *Bonthuis* alhier, de fundamenten te graven voor eene nieuw te bouwen woning, ter plaatse waar vroeger de burgt *ter Heil* (gemeente Roden) stond. Met het graven der fundamenten tot de plaats waar voorheen de klok van de burgt gestaan had, gevorderd, vond men, circa drie voeten in den grond, het geraamte van een mensch. Hetzelve moet daar reeds jaren gelegen hebben, doch was nog goed bewaard en zat hecht in elkander, tot zelfs de kiezen en tanden in de mondkassen. Men wil, dat het het geraamte is van eene vrouw, en daar men zegt, dat de burgt *ter Heil* (aleer *ter Helle*) in vroegere tijden een klooster was, waarnaar men bannelingen enz. overbragt, wil men het voor niet onwaarschijnlijk houden, dat dit geraamte nog een der overgeblevene kenteekenen is van de gruwelen, in vroegeren tijd op *ter Helle* gepleegd. Het *kan* waar zijn!?

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

13 Julij. P. W., Landbouwer te Zandvoort, wegens het door de gemeente Assen vervoeren van wijn, zonder consent-biljet, veroordeeld tot ƒ 5-„ boete, met verbeurdverklaring van den wijn.

16 Julij. H. W., arbeider, en J. U., schipper te de Leek, wegens het moedwillig toebrengen van slagen, veroordeeld ieder tot 3 maanden gevangenisstraf en eene geldboete van ƒ 8-„; — S. L. W., reiziger in behangselpapier, wegens het moedwillig toebrengen van slagen, veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf en ƒ 8-„ boete; — Anna H. te Coevorden, bij verstek, wegens het in 't openbaar toevoegen van smaad- of scheldwoorden, veroordeeld tot ƒ 20-„ boete; — J. v. d. S., arbeidster te Meppel, wegens diefstal veroordeeld tot 1 jaar gevangenisstraf.

18 Julij. Q. v. d. R. te Coevorden, bij verstek, wegens diefstal, na reeds te voren crimineel veroordeeld te zijn geweest, veroordeeld tot 3 jaren gevangenisstraf; — G. B., arbeidster te Exloermoeras, wegens het toevoegen van scheldwoorden, zonder daartoe te zijn uitgetergd, als niet bewezen, vrijgesproken; — J. N., arbeider te Zuidlaren, wegens diefstal, als niet bewezen, vrijgesproken; — H. V., zonder beroep te Assen, wegens het toebrengen van slagen, als niet wettig bewezen, vrijgesproken; — R. F. O., arbeidster te Hoogeveen, wegens het toebrengen van slagen en kwetsuren, veroordeeld tot 2 maanden gevangenisstraf en ƒ 8-„ boete; — B. S. te Nieuw-Buinen, wegens overtreding der ordonnantie op de belasting op de honden te Borger, veroordeeld tot ƒ 5-„ boete.

Kantongeregt te Assen.

19 Julij. C. K. te Gieterveen, wegens enkele diefstal van groen hout, bij verstek veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 14 dagen; — H. R. S., landbouwer te Smilde, wegens het met schietgeweer komen in het veld in gesloten jagttijd, veroordeeld in eene boete van ƒ 10-„, met verbeurdverklaring van het geweer, en bij niet-voldoening tot gevangenisstraf van 7 dagen; — H. R. C. te Zevenhuizen, wegens het met een jagthond komen in het veld, in gesloten jagttijd, veroordeeld in eene boete van ƒ 50-„, met verbeurdverklaring van den hond, en bij niet-voldoening, tot gevangenisstraf van eene maand; — H. S., arbeider te Peize, wegens het zich arglistig toeëigenen van gras uit den tuin van J. E., veroordeeld in eene gevangenisstraf van tien dagen.

Verkiezing van Gemeente-Raadsleden.

Anloo. Herkozen T. Braams met 37 en H. Steenge met 34 van de 51 uitgebragte stemmen.

Borger. Herkozen J. Alingh Jr. met 42, J. Wolthuis met 33 en J. Meursing met 26 van de 47 uitgebragte stemmen. H. J. Smit had 21 en F. Dillingh 12 stemmen verkregen. Over deze beiden is herstemming bepaald op 27 Julij e.k.

Gasselte. Herkozen A. Prins met 23 en J. A. Meijering met 18 van de 25 uitgebragte stemmen.

Gieten. Herkozen Mr. C. L. Kniphorst met 17 en J. W. Ottens met 14 van de 20 uitgebragte stemmen.

Odoorn. Herkozen Roelof Nijenhuis met 19 en Jan Wilting met 16 van de 21 uitgebragte stemmen.

Peize. Herkozen A. Ebbinge Az. met 28 van de 43 uitgebragte stemmen. Hendrik Kosters had 18 en Jacob Ensing 10 stemmen verkregen. Over de beide laatsten moet eene herstemming plaats hebben.

Vledder. De aftredende leden zijn herkozen, H. Hofman met 31 en J. Carsten met 29 stemmen. Bovendien hadden R. Houwink 13, P. ten Berge 6 stemmen etc.

Vries. Herkozen Willem Baving met 36 van de 47 uitgebragte stemmen. Tusschen Willem Buiting die 19 en Teunis Kiers die 9 stemmen had verkregen, moet eene herstemming plaats hebben.

Westerbork. Herkozen Lucas Thijns met 32 en Geert Timmer met 31 van de 42 uitgebragte stemmen.

Zuidlaren. Herkozen Jhr. Mr. P. A. G. de Milly met 49 en E. Bentum met 38 van de 54 uitgebragte stemmen.

ACTE VAN CONCESSIE *voor het Kanaal van Assen naar Groningen.*

(*Vervolg van het vorig no.*)

Art. 6. Wanneer gedurende de uitvoering mogt worden ontdekt, dat eenige werken niet naar de regelen der kunst en volgens de vastgestelde bepalingen mogten zijn uitgevoerd, heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken, zoo de concessionarissen in gebreke mogten blijven aan de gegevene bevelen tot herstel onmiddelijk te voldoen, de bevoegdheid, die werken geheel of ten deele te doen afbreken en herbouwen, ten koste der concessionarissen.

Art. 7. De aanleg van het kanaal en der waterleidingen, met alle daartoe behoorende werken, zal aanvangen binnen een jaar na de dagteekening der concessie, en voltooid moeten zijn binnen vier jaren, te rekenen van de dagteekening der concessie.

Deze termijn zal kunnen worden verlengd, indien overtuigend mogt blijken, dat de onteigening der benoodigde gronden, waartoe de Regering hare medewerking zal verleenen, onafhankelijk van den wil en het vermogen der concessionarissen, belangrijk oponthoud mogt ondervinden.

Art. 8. Aan de concessionarissen wordt, nadat behoorlijke zekerheid is verkregen, dat de middelen tot uitvoering en voltooijing van de werken aanwezig zijn, naar aanleiding der wet van (Staatsblad no.), verzekerd het genot eener Rijksbijdrage van ƒ 200,000.

De betaling dezer Rijksbijdrage zal alsdan geschieden in zoodanige termijnen, als ter bevordering der werken het meest doelmatig zal worden geoordeeld, evenwel in zoodanige rede, dat voor en aleer het werk tot op de helft zal zijn gevorderd, niet meer dan de helft der bijdrage zal kunnen worden genoten, terwijl bij de uitbetaling van de wederhelft der Rijksbijdrage, na aftrek van de hierna te vermelden ƒ20,000, evenzeer op de vorderingen van het werk zal worden acht gegeven.

Van de wederhelft wordt eene som van ƒ 20,000 ingehouden, die eerst zal worden betaald nadat het werk geheel zal zijn voltooid en opgeleverd.

De gemelde som van ƒ 20,000 wordt evenwel niet uitbetaald, zoo de concessionarissen of die met toestemming der Regering in hunne regten mogten treden, met de voltooijing en oplevering in gebreke mogten blijven.

Indien de in art. 7 genoemde werken niet binnen den daarbij bepaalden tijd voltooid, tot openbaar gebruik opengesteld of in werking gebragt mogten zijn, vervallen alle de reeds gemaakte werken in eigendom aan den Staat, zonder dat de concessionarissen eenige aanspraak, hoegenaamd, hebben, hetzij op de betaling van de laatstgenoemde ƒ20,000, hetzij op eenige betaling of schadevergoeding voor de werken

Art. 9. De concessionarissen zijn verpligt, zoo lang de concessie duurt, het kanaal door een ieder vrijelijk te laten gebruiken, tegen betaling, ten hunnen behoeve, van tollen, overeenkomstig het tarief, door den Koning vast te stellen.

Heffing van bruggelden, oever- of leggelden, ten laste der scheepvaart, zullen niet worden toegestaan.

Bij behoorlijken voortgang der werken zullen ook gedeelten van het kanaal tot algemeen gebruik, na bekomen magtiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken, kunnen worden opengesteld. Van de eerste schutsluis zal echter geen gebruik mogen worden gemaakt, dan nadat de stoommachine zal zijn daargesteld, en in staat om het afgeschutte water uit het bovenpand der Drentsche hoofdvaart weder in dat pand op te malen.

Art. 10. De concessie wordt verleend voor den tijd van negenennegentig jaren (99), aanvang nemende met de dagteekening der concessie.

Na het verstrijken van dien termijn, en vervolgens telkens na een tijdsverloop van vijfentwintig jaren (25), heeft de Regering de bevoegdheid de exploitatie over te nemen en zich daartoe in het bezit te stellen van het kanaal en hetgeen er toe behoort, en den eigendom van dat alles te verkrijgen tegen uitkeering van de hoofdsom, welke de aankoop en aanleg van alles, na aftrek van de door het in art. 8 bedoelde subsidie en de overige door de betrokkene provinciën en gemeenten verstrekte bijdragen zal hebben gekost, en van de gelden, welke met voorkennis en goedkeuring der Regering tot verdere verbetering daarvan mogten zijn besteed.

Te dien einde zullen de kosten van aankoop en aanleg bij de voltooijing der werken behoorlijk van wege den Minister van Binnenlandsche Zaken worden geconstateerd.

Indien de Regering één jaar vóór het verstrijken van de gestelde termijnen van 99 en 25 jaren, niet tot de overneming heeft besloten, en de concessionarissen daarvan vóór dat tijdstip niet bij geregtelijke acte heeft onderrigt, zal de tegenwoordige concessie stilzwijgend, telkens voor een tijdvak van vijfentwintig jaren (25), voortduren.

Art. 11. Binnen één jaar na de voltooijing van het kanaal met al de daartoe behoorende werken, zullen de concessionarissen daarvan een plan doen opmaken, op de schaal van 1 à 2500, benevens een' beschrijvenden staat der werken en uitvoerige teekeningen van de sluizen, bruggen, duikers, gebouwen en andere kunstwerken, welke in overeenstemming met de concessie zijn vervaardigd.

Eene expeditie van die stukken zal door concessionarissen aan het Departement van Binnenlandsche Zaken worden ingezonden, zoomede aan Gedeputeerde Staten der beide betrokkene provinciën.

Art. 12. Geene doorschutting door de eerste sluis of die, waarmede uit het bovenpand der Drentsche hoofdvaart op het nieuwe kanaal wordt geschut, zal mogen plaats hebben, zoodra het water in dat bovenpand der hoofdvaart tot vijftien duim (15) onder het peil van dat pand is gedaald, dan tegen teruggave van het afgeschutte water aan het bovenpand door opmaling.

Het kanaal en hetgeen daartoe behoort zal door concessionarissen, gedurende den duur der concessie, in voldoenden staat worden onderhouden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, die het regt heeft zich ten allen tijde te verzekeren van den staat van het kanaal, zal, wanneer de concessionarissen in gebreke mogten blijven te zorgen, dat het kanaal en wat er toe behoort in voldoenden staat zij, het regt hebben, daarin te voorzien, en zonder in mora stelling de opbrengsten van het kanaal in bezit te nemen ten beloope van de, ten behoeve dier voorziening, bestede kosten.

Zoo lang de Minister van Binnenlandsche Zaken, krachtens vorenstaande bepaling, geen maatregel zal hebben bevolen, kunnen Gedeputeerde Staten van Drenthe inmiddels van het hun toegekende regt gebruik maken, ten aanzien van de verpligting tot opmaling van het water uit het kanaal in het bovenpand der hoofdvaart.

Art. 13. De concessionarissen kunnen geene andere verordeningen op het gebruik en de policie van het kanaal invoeren, dan die in overeenstemming zijn met de algemeene en bijzondere wetten en reglementen op de bevaarbare wateren, door de bevoegde autoriteiten vastgesteld en, zoo veel noodig, goedgekeurd.

Zij moeten steeds toelaten, dat de goederen vrij en onbelemmerd op het kanaal worden aangevoerd.

Art. 14. De concessionarissen kiezen woonplaats te Groningen of te Assen, ten gemeentehuize, en worden geacht alle stukken, aanschrijvingen en bevelen te hebben ontvangen, die aan genoemde woonplaats blijken te zijn afgegeven.

Hun is de bevoegdheid voorbehouden, ter verandering van het zoo even genoemde, een ander domicilie binnen eene der beide provinciën aan te wijzen.

Art. 15. Zij zijn bevoegd al de regten, uit de concessie voortvloeijende, over te dragen aan eene naamlooze maatschappij, mits zich gedragende naar de op dat stuk bestaande wetten en verordeningen.

Na de goedkeuring van de statuten der vennootschap, treedt de op te rigten maatschappij in de regten en verpligtingen van de concessionarissen, even alsof de concessie onmiddelijk aan haar was verleend.

Art. 16. Bijaldien de Regering, het provinciaal bestuur van Drenthe of Groningen, ieder binnen den kring zijner provincie, het noodig mogt oordeelen, andere kanalen aan te leggen of te doen aanleggen, die aan het geconcessioneerde kanaal moeten aansluiten of het doorsnijden, zullen de concessionarissen dien aanleg en die aansluiting of doorsnijding gedoogen, mits daardoor aan het bij deze geconcessioneerde kanaal geen voor de vaart te bezwarend verlies worde veroorzaakt.

De concessionarissen zullen mede kosteloos toestaan, dat in het kanaal zoogenaamde wijken worden ingelaten, tenzij hierdoor waterverlies of wateraanvoer worde veroorzaakt doch in het laatste geval, voor zoover het beneden pand betreft, ter beoordeeling en met toestemming van Gedeputeerde Staten van Groningen.

De belanghebbenden zullen echter verpligt zijn, bij zoodanige aansluiting, doorsnijding of den aanleg van kanalen of wijken op het kanaal, de daardoor verbroken gemeenschap door het daarstellen van bruggen te herstellen, ten genoegen van Gedeputeerde Staten der provincie die het betreft.

Geschillen, hierover ontstaan, worden beslist door Gedeputeerde Staten, en, in hooger beroep, door den Koning.

De concessionarissen zijn gehouden, indien daarin niet op eene andere wijze zal zijn of worden voorzien, om de doorvaart door de Marwixpijp zoodanig in te rigten, dat dezelve in overeenstemming zij, minstens met het vermogen van het kanaal, en bovendien, wanneer zulks door Gedeputeerde Staten wordt gevorderd, om die doorvaart te brengen op eene wijdte van minstens tien el (10) en in het midden over eene breedte van ten minste drie el (3), op geene mindere diepte dan twee el vijftig duim (2 50).

De concessionarissen zullen tevens moeten gedoogen, dat van uit het Winschoter diep, bezuiden Groningen, eene verbinding worde aangebragt met het aan te leggen kanaal, op zoodanige plaats en wijze, als door Gedeputeerde Staten van Groningen meest doelmatig worden geacht, en dat mede te dien einde, buiten bezwaar der ondernemers, het kanaal, voor zoover mogelijk, worde verbreed of verdiept; dat wijders mede eene verbinding van het Hoornsche diep met het Hoendiep worde daargesteld, hetzij gelijktijdig met de graving van het kanaal op dit punt, of later, op zoodanigen voet, wijze en tijd, als door de bevoegde magt zal worden beslist, met verpligting der ondernemers, om, bijaldien zulks meer wenschelijk wordt geacht, laatstgemelde verbinding en de daaraan verbonden werken daar te stellen en het onderhoud te dragen, beide tegen genot van voldoende vergoeding.

Art. 17. Alle kosten en regten, hoe ook genaamd, waartoe de concessie en hare uitvoering aanleiding geven, komen ten laste van de concessionarissen.

Art. 18. Deze concessie is verleend in de onderstelling, dat door de Wetgevende Magt, voor zoo veel onteigening ter uitvoering mogt noodig zijn, het algemeen nut van dit werk worde erkend.

Bij gebreke daarvan zal noch voor de Regering, noch voor de concessionarissen eenig regt op schadevergoeding bestaan.

Art. 19. Van deze concessie wordt geen gebruik gemaakt, alvorens zij in quadruplo opgesteld, en door de concessionarissen onderteekend zij, ten blijke, dat zij zich aan de daarbij gestelde voorwaarden onderwerpen.

Een der afschriften wordt in het archief van het Departement van Binnenlandsche Zaken nedergelegd, alsmede één der afschriften in het archief van ieder der provincie.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed na een langdurig lijden, tot mijne bittere droefheid mijn geliefde echtgenoot A. JAGER, onderwijzer der hoofdschool te Rouveen, in den ouderdom van 40 jaren, mij nalatende drie kinderen, te jong om het verlies te beseffen.

Rouveen, 19 Julij 1855.

JANTJE STERINGA,
Wed. A. JAGER.

GEWONE VERGADERING

van **'t Departement ASSEN** der **Maatschappij TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.** Woensdag den 25 Julij 1855, des avonds te zeven uur.

Het Lid Secretaris,
A. Th. HOSTEIJN.

Bij vonnis van de Arrondissements Regtbank te Assen van den negen en twintigsten Junij 1800 vijf en vijftig is **ontbonden verklaard** het **huwelijk**, den zes en twintigsten April 1800 een en vijftig voor den Ambtenaar van den Burgerlijken stand der gemeente Havelte voltrokken tusschen **GEERTRUIDA MARIA VAN ZIJL**, zonder beroep thans wonende te Beilen, en **GERHARDUS VAN WIJHE**, ook wel **GERHARDUS DE BAKKER** genoemd, bakkersknecht wonende te Havelte, en zulks op grond van overspel, ten verzoeke van de eerstgemelde. Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan het voorschrift der wet.

Assen den 25 Julij 1855.

J. A. WILLINGE GRATAMA,
Procureur.

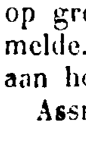

Twee SCHOENMAKERSKNECHTEN kunnen dadelijk vast werk bekomen bij den ondergeteekende.

Verders is bij hem verkrijgbaar gesteld: extra best **Schoensmeer** à ƒ 0.50 cents de flesch, geheel schadeloos voor het leder en dat bijzonder best glimt.

Assen, 23 Julij 1855.

J. HILBRANDS, aan de Noorder Cingel.

EEN SMIDSKNECHT,

dadelijk **WERK** verlangende, vervoege zich in PERSOON of met FRANCO BRIEVEN bij

E. VELZING te Valthe.

PUBLIEKE VERKOOPING

TE *COEVORDEN*,

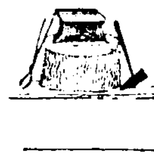

op **MAANDAG den 30sten Julij e.k.**, van **acht Wagens, twee Chaisen, een digte Wagen** en **een Kar..**

Mr. A. SLINGENBERG,
Notaris.

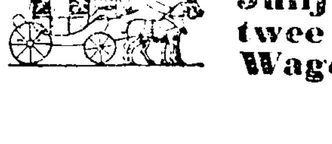

Mr. J. C. VAN SLOOTEN, Notaris te Veendam, zal ten verzoeke van de VOOGDEN VAN HET GEERTRUID-GASTHUIS te Groningen, **publiek, op gewone Boeldags-Conditiën, VERKOOPEN:**

1. Eene KAMP **ROGGE**, op pl. 22, van voren de 2de, groot 76.00 vierkante Ell.
2. 1 DITO **DITO**, de derde, groot 73.34 vierk. Ell.
3. 1 DITO **AARDAPPELEN**, zijnde het vooraf van no. 20 en gedeeltelijk van no. 21, groot 76.38 vierkante Ell.
4. 1 DITO **DITO**, zijnde een gedeelte van no. 21 en 22, groot 45.83 vierkante Ellen. — Alles op de aangeduide plaatsen, te Gieterveen op wortel staande.

Deze VERKOOP zal gehouden worden te Wildervank, nabij het huis BAREVELD, op **WOENSDAG den eersten Augustus 1855**, des namiddags te 2 uur.

BURGERLIJKE STAND.

Hoogeveen, 15—22 Julij. *Ondertr.* G. Roelink met J. Velzel. *Geh.* J. Warrink met J. Prins. — *Bev.* J. Boer geb. Stoffers, van d; M. R. Warmels geb. Jager, van d — *Overl.* J. Warmels, ml., ongeh., ruim 44 j.; J. Klinkien, ml., 16 j., overleden te Gouda.

Coevorden, 15—22 Julij. *Bev.* H. Roseman geb. Voorthuis, van d.; G. Ramaker geb. Bos, van d.

Smilde, 8—22 Julij. *Bev.* G. de Vries geb. de Wacht, van z.; M. M. de Vries geb. Dijkstra, van d.; J. de Rode geb. Kuik, van d.; Rinke Jonker, van z.; H. K. Hummell geb. Hatzmann, van z.; G. Snippe geb. Leertouwer, van z. — *Overl.* Hadina Ringenaldus, geh., bijna 21 j.; Geertje Abeen, weduwe, 77 j.; Christiaan van Limburg, 4 m.; Geertje Jans, geh, 68 j. Voorts een levenloos kind van M. M. Dijkstra, echtgenoote van H. J. de Vries.

Meppel, 13—20 Julij. *Geh.* J. Thomas met A. Winters; D. Otten met P. ter Heide. — *Bev.* H. Hagen geb. Strik, van z.— *Overl.* G. ter Heide, 1 j. en 10 m., vrl.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 20 *Julij.*

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	ƒ —.—	Boekweit, zand	64	N.pd. ƒ	7.55
„ N. Oml.	70	„	„ 13.45	„ „	66	„ „	7.95
dito.	72	„	„ 14.20	„ veen	64	„ „	7.25
„ „ Old.	70	„	„ 13.25	„ „	66	„ „	7.65
„ „ „	72	„	„ 13.90	Paardeboonen..		ƒ 8.00	à 8.50
Rogge, N. Inl.	64	„	„ 8.80	Groene Erwten.		„ —.—	à —.—
„ „ „	66	„	„ 9.30	Graauwe „		„ 0.00	à 00.00
„ „ „	68	„	„ 9.80	Koolzaad ...		ƒ 00.00	à 00.00
Haver, N. dikke	40	„	„ 4.30	Gort, grove .		„ 10.25	à 10.50
„ „	42	„	„ 4.50	Gort, parel		„ 14.00	à 14.60
„ Voer	36	„	„ 3 80	Olie, raap per vat		55.00	à —.—
„ „	40	„	„ 4.20	Raapkoeken.....			à —.—
„ Zwarte	36	„	„ 3.60	Lijnkoeken		—.—	à —.—
„ „	40	„	„ 4 00	Boter 1/4 ton...		—.—	à —.—
Garst, N. wint.	54	„	„ 5.70	Boter 1/8 „ .		.....	à —.—
„ „ „	56	„	„ 6 10				
„ „ zomer	56	„	„ 0.—				
„ „ knob.	60	„	„ 6.30				

De handel in granen was heden lusteloos. — Tarwe ging iets lager af. — Rogge 20 ct lager afgegeven. — Boekweit door schaarschheid iets aangenamer. — Gerst weinig in omgegaan. — Zware Dikke Haver in een doen, ligtere en voersoorten niet dan lager te plaatsen. — Boonen als voren. — Gort stil. — Er waren heden ongeveer 70 mudden nieuw Aveelzaad ter markt, ongelijk van droogte en kwaliteit, hetwelk van ƒ 16 tot ƒ 16½ naar deugd is verkocht.

STEENWIJK, 23 Julij. Rogge ƒ 9,75 a ƒ 10,75. — Boekweit ƒ 0,00 a ƒ „,—. — Boter per 1/8 ton ƒ 21.00 a ƒ —,—.

ZWOLLE, 20 Julij. Tarwe ƒ 15,50 a ƒ 15,00. — Rogge ƒ 10,80 a ƒ 9,50. — Boekweit ƒ 8,80 a ƒ 8,50. — Aardappelen ƒ 3,20 a ƒ 0,00. — Boter per 1/8 ton ƒ 20,25 a ƒ 19,75; per ℔ ƒ 1,10 a ƒ 0,90.

OLDEMARKT, 21 Julij. Boter 1/4 v. ƒ 41.75 a 00.00.

HEERENVEEN, 21 Julij. Rogge ƒ 10.00. Boter p. 1/4 v. ƒ 41.50

NOORDWOLDE, 19 Julij. Rogge ƒ 10,00 a ƒ 10,20.— Boter per N. ℔ ƒ 0.88 a ƒ 0.92.

AMSTERDAM, 23 Julij. TARWE en ROGGE met weinig handel, stemming lusteloos, alleen aan benoodigden verkocht. Tarwe: 128 ℔ bonte Poolsche ƒ 490, 492; 126 ℔ dito ƒ 482; 127 ℔ dito ƒ 480; 125 ℔ Mecklenb. ƒ 425; 126 ℔ Vriesche ƒ 460; 124 ℔ Holst. ƒ 420; 125 ℔ Norder ƒ 440 van de Zaan, 120 ℔ bonte Eider ƒ 410. Rogge: 119 ℔ Pruissische ƒ 295; 124 ℔ dito ƒ 330; 122 ℔ dito ƒ 315; 125 ℔ Rostocker ƒ 322; 121, 123 ℔ Pommer ƒ 298, 306; 117 ℔ Zweedsche ƒ 295; 119 ℔ Deensche ƒ291. — GARST als voren; 113 ℔ Deensche ƒ 213. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT onveranderd; 119, 120 Holsteinsche ƒ 257, 260. — KOOLZAAD £ 1 lager; op 9 v. Olie in Sept. en Oct. £ 92. — LIJNZAAD in een doen; 111 ℔ Calcutta ƒ 475. — RAAP- en LIJNOLIE vooral op termijn slap en merkelijk lager afgegeven. Raapolie op 6w. ƒ 56½; Vlieg. 55¼, 55; 1o. Sept. en Oct. ƒ 53¾, 52¾; Nov. en Dec. ƒ 53⅝, 52¾. Lijnolie op 6w. ƒ 45¼; Vliegend en 1o. Sept. ƒ 44, 43¾; Oct. ƒ 44½, ¼; Nov. en Dec. ƒ 44¾. ½. — HENNEPOLIE op 6w. ƒ 47¼; Vliegend ƒ 46. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks ƒ 100. — LIJNKOEKEN per 104 stuks ƒ 13½ a 16. — JENEVER 100 % Amst. proef ƒ 22 a 22½ per vat contant.

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der rogge en boekweit op de nagemelde weekmarkten gedurende de eerste helft der maand Julij ll. hebben bedragen per mud: *Assen*, rogge ƒ 9.61⁵, boekweit ƒ 8.07⁵. *Coevorden*, rogge ƒ 9.25, boekweit ƒ 8.50. *Hoogeveen*, rogge ƒ 9.64, boekweit ƒ 8.00. *Meppel*, rogge ƒ 10.18, boekweit ƒ 8.68⁵.

Assen den 24 Julij 1855.

Veeprijzen.

GRONINGEN, 24 Julij. De aanvoer van rundvee was vrij aanzienlijk. Kalv- en melkkoeijen iets hooger en de verkoop was zeer willig; vette koeijen mede vlug van de hand. Schapen en lammeren bedongen de prijzen van den vorigen marktdag. De aanvoer in oude en jonge varkens was vrij groot. Ouden van f 25 tot f 47; biggen van f 4,50 tot f 21. De handel was in dit artikel zeer vlug, daar bijna alles is verkocht.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 23 *Julij.* 1855.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	63½	*Polen*, Oblig.	4	pct.	70⅝
„ „	3	„	75½	*Spanje*, Oblig.	1¼	„	19
„ „	4	„	93¾	Obligatiën	3	„	37⅛
Amort. Synd.	3½	„	90⅜	Binnenl.	3	„	31$\frac{1}{16}$
Handelm.	4½	„	123¾	Amortisable			
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			4½
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	68½
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	56¼
Rusl. Ob. Hope	5	„	103⅜	„ Metal.	5	„	61⅝
Dito 1828/29	5	„	101⅞	„ „ N.	5	„	73
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2½	„	31$\frac{9}{16}$
Dito 1840	4	„	78$\frac{9}{16}$	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglitz	4	„	78$\frac{3}{16}$	Rothschild	2½	„	51$\frac{11}{16}$
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	39⅛
				„	4		
Cert. van dito	6	„		*Amerika* Bank-Act.			2⅜

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.

Bijblad van de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 25 Julij 1855.

Vergadering van de Provinciale Staten van Drenthe van 20 Julij 1855.

De vergadering wordt te tien uur geopend.

Er zijn 30 leden tegenwoordig; afwezig zijn de heeren *Slingenberg*, *Witsenborg*, *Denning*, *H. J. Carsten* en *Nijenhuis*.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen, en, na een paar aanmerkingen, goedgekeurd.

De Griffier leest een adres van den heer Mr. *J. T. Kijmmell* en anderen, allen wonende in de gemeente Westerbork, daarbij, naar aanleiding van het voorstel, door Jhr. *van der Wijck* aan de vergadering gedaan, om de jagt op waterwild in sommige streken van Drenthe toe te laten, verzoekende, dat niet *enkele* streken, maar de *geheele* Provincie voor die jagt moge worden opengesteld. Dit adres wordt gerenvoijeerd aan het collegie van Ged. Staten, om bij de behandeling van het voorstel van Jhr. *v. d. Wijck* daarop te letten.

De heer *van der Vlies*: het gebeurt dikwijls, dat er, evenals met het zooëven behandelde adres plaats heeft gehad, adressen staande de vergadering worden ingediend, die dus niet kunnen worden geïnstrueerd en behoorlijk voorbereid; ik acht dit onregelmatig en storende voor eene geregelde behandeling van zaken; ik zou daarom wel wenschen, evenals zulks, naar ik meen, in eene naburige Provincie ook geschiedt, dat er een termijn bepaald werd, voor welken de adressen, welke men bij de Staten wenscht behandeld te hebben, moeten ingediend worden, b. v. acht dagen voor het begin der vergadering.

De *Voorzitter*: ik zou zeer voor dusdanigen maatregel zijn; ik heb er de meeste last van, dat er staande de vergadering adressen inkomen, daar ik daardoor gedurig de vastgestelde orde der werkzaamheden moet veranderen; ik zal dus gaarne zien, dat er door het geachte lid, den heer *van der Vlies*, daaromtrent een voorstel worde gedaan.

De heer *van der Vlies:* ik zou liever zien, dat dergelijk voorstel van Heeren Gedeputeerden uitging.

De *Voorzitter:* ik zal dan met Heeren Gedeputeerde Staten over het doen van een voorstel deswege spreken.

Aan de orde wordt gesteld het rapport, uitgebragt op de missive van Heeren Gedeputeerde Staten omtrent het Huis- en Plaatsgeld te Smilde.

De heer *J. Oosting:* In 1850 hebben de Staten besloten, om de huis- en plaatsgelden te Smilde in veiling te brengen; dat besluit is genomen met meerderheid van stemmen; ik heb toenmaals tot de minderheid behoord; ik was van oordeel, dat een verkoop weinig zou opbrengen; ik ben sedert niet van gevoelen veranderd; ik houd het er nog voor, dat, zoo de huis- en plaatsgelden, welke niet verjaard zijn, in veilig worden gebragt, de opbrengst genoegzaam niets zal zijn; zoo dit het geval wordt, en men de zaak niet geheel wil laten varen. dan zal er wel niets anders overschieten, dan procedures te voeren, lang en kostbaar; ik zou daarom een middenweg verkieslijk achten, en zou wel willen voorstellen, om aan het slot der conclusie van het rapport deze woorden bij te voegen: »of wel dezelve »binnen een zekeren termijn afkoopbaar te stellen, onder »zoodanige voorwaarden, als Ged. Staten, des noods na be»komen magtiging, zullen bepalen." Zoo de afkoopprijs beneden de werkelijke waarde gesteld wordt, zooals het domein doet, b.v. door de jaarlijksche retributie met 15, in plaats van met 20 tot kapitaal te brengen, dan geloof ik, dat de meeste debiteuren tot den afkoop zullen overgaan; ik heb zelf voor anderen pachten in het publiek trachten te verkoopen, doch kreeg er zelfs geen bod op; later kwamen echter de belanghebbenden bij mij, en ik heb toen dezelfde pachten onderhands tot voor 60 à 70 pct. kunnen verkoopen; in deze zaak zou ik eveneens de gelegenheid tot onderhandschen verkoop willen openstellen.

De *Voorzitter:* ik vraag aan de leden der Commissie, of zij tegen eene bijvoeging aan de conclusie van hun rapport, als door den heer *Oosting* bedoeld, ook bedenkingen zouden hebben.

Alle leden der Commissie antwoorden ontkennend.

De *Voorzitter:* wanneer niemand meer het woord verlangt, zal ik de conclusie van het rapport, met de bijvoeging van den heer *Oosting* in omvraag brengen.

In omvraag gebragt zijnde, wordt die geämplieerde conclusie met 24 stemmen aangenomen, terwijl de heeren *Hesselink*, *J. T. Homan*, *J. T. Nijsingh*, *J. Tonckens*, *Sluis* en *van Echten van Holthe* zich buiten stemming houden.

In behandeling wordt genomen het rapport nopens de voordragt van Heeren Ged. Staten, betreffende de aanvragen om subsidiën voor den aanleg van straatwegen, als:

a. van de Gemeentebesturen van de Wijk, Zuidwolde, Hoogeveen en Avereest voor den aanleg van een weg van de Tipbrug te Meppel door de gemeenten de Wijk en Zuidwolde naar Hoogeveen, met een zijtak naar de Dedemsvaart;

b. van grondeigenaren te Meppel en elders wonende, voor den aanleg van een weg van de grens der gemeente Meppel over Koekange en Echten tot aan de nieuwe brug bij de Hoogeveensche vaart;

c. van het bestuur van Meppel voor den aanleg van een weg van af het bestraatte gedeelte der keizersgracht te Meppel tot aan de Knijpe.

De heer *W. L. Tonckens*: Als lid van het gemeentebestuur van Meppel meen ik niet onopgemerkt te moeten laten voorbij gaan eene ongegronde aanmerking van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, voorkomende in een der stukken, tot deze zaak betrekkelijk, alsof het bestuur van Meppel met den aanleg van het eind weg van de Tipbrug te Meppel tot het huis van *Nip* eigen voordeel had beöogd; dit is niet zoo; wat mij betreft, het is mij om het even wie dit eind weg legt en hoe hetzelve er komt, zoo het er maar komt buiten nadeel van Meppel. Meppel heeft bij dat eind weg minder belang dan het algemeen, omdat de communicatie van den Hoogeveenschen weg met den Zwolschen weg er zeer door wordt bevorderd en de Nieuwe weg in Meppel veel te smal is en daarin bruggen zijn gelegen; ik stel daarom voor, om onder den te maken weg dit eind weg op te nemen en geen subsidie te verleenen dan onder de beperkende voorwaarde, dat ook dit eind weg bevloerd worde.

De heer *van der Vlies*: Ik wenschte wel eene kleine inlichting omtrent de bedoeling van het rapport; zoo ik het rapport goed begrepen heb, dan wordt er voorgesteld, subsidien voor beide wegen te geven, zoo het Rijk ook subsidien voor *beide* wegen geeft; maar, zoo nu het Rijk eens

voor slechts één weg een subsidie heeft, vervalt dan ook het Provinciaal subsidie voor dien weg?

De heer *J. Tonckens*: In het rapport is eenvoudig voorgesteld, om voor beide wegen 30 % te geven, zonder dat zulks van een subsidie van het Rijk voor beide of voor een van dezelve afhankelijk is gesteld; zoo ik het rapport bij de hand had, zou ik de betrekkelijke zinsnede voorlezen.

De heer *Sluis* leest het rapport, en het blijkt, dat hetzelve luidt zoo als de heer *J. Tonckens* heeft aangemerkt.

De heer *Roelink*: De propositie van den heer *W. L. Tonckens*, betrekkelijk het opnemen van het gedeelte wegs van de Tipbrug tot het huis van *Nip* komt mij wat al te straf voor; en ten tweeden het advies der commissie is om 30 % te verleenen voor beide wegen; maar wanneer zal men dan 40 % verleenen, het maximum, waartoe men volgens het Reglement mag gaan? het komt mij voor, dat er geen weg is van meer algemeene strekking dan de weg van Meppel over de Wijk en Zuidwolde naar Hoogeveen met een zijtak naar Dedemsvaart, en zeker niet minder dan de weg van Coevorden naar Dalen; ik zou daarom voorstellen, om voor dien weg zoo al geen 40 % althans 35 % toe te staan, even als voor den weg tusschen Dalen en Coevorden.

De heer *Sluis*: In het rapport is vermeld, dat de leden der Commissie met bevreemding hebben opgemerkt, dat Ged. Staten in hunne missive geen bepaald advies hebben gegeven, ik wil de reden, waarom dit is nagelaten, aan de vergadering mededeelen; onder de leden van het Collegie van Ged. Staten waren er, die belang bij de ontworpene straatwegen hadden; Ged. Staten begrepen dus alleen de feiten, zoo als die hadden plaats gehad, ter kennis van de Staten te moeten brengen, en zich van een eigen oordeel te moeten onthouden. Ik vertrouw dat de vergadering deze reden zal billijken. Wat nu de verzoeken aangaat, bevordering van den aanleg van straatwegen is het doel van het Reglement, maar ik geloof niet, dat het de bedoeling van het Reglement is, om subsidien te verleenen voor den aanleg van twee straatwegen tusschen dezelfde plaatsen. De ruime woorden van het Reglement mogen daartoe al gelegenheid aanbieden, de financien van de Provincie laten het niet toe. De *f* 5000»; toegestaan voor den weg van Coevorden naar Dalen, vereischen dadelijk eene verhooging van opcenten, ieder nieuwe weg zal nieuwe opcenten eischen; en bovendien in het on-

derhavig geval zal de eene weg den anderen benadeelen. Ik geef daarom in overweging, om eene keus te doen tusschen de beide wegen. In der tijd bij de behandeling van het subsidie voor den weg van Zuidlaren naar Gieten, is het beginsel uitgemaakt, dat de vergadering de rigting der aan te leggen wegen kan bepalen. Het is waar, de onderneming die niet wordt gekozen, heeft dan kosten aangewend, welke verloren zullen zijn, maar deze kosten zouden, des noods, kunnen gerestitueerd worden; ik acht zulks nog goedkooper dan een subsidie voor een tweeden weg.

De heer *J. Tonckens*: Men kan de zaak ook anders beschouwen als de heer *Sluis* heeft gedaan; de beide wegen eindigen wel in dezelfde plaatsen, maar door beide worden geheel verschillende plaatsen verbonden; evenzeer nu als men de geheele communicatie beschouwt; kan men die tusschen de deelen in aanmerking nemen b. v. de weg van Hoogeveen over Koekange naar Meppel kan men ook beschouwen als eene communicatie van Hoogeveen naar Echten, vervolgens van Echten naar Koekange, etc., zoo deze gedeelten afzonderlijk waren aangevraagd, als verbeterende de gemeenschap tusschen deze verschillende plaatsen, er zou wel geen twijfel zijn, dat aan het denkbeeld van den heer *Sluis* geen gevolg kon worden gegeven, zonder voor deze plaatsen onbillijk te worden. Met den weg van Zuidlaren naar Gieten was het een ander geval; het geldt hier alleen de rigting van *één* enkelen weg, waarover verschil bestond; zoo echter Annen afzonderlijk een straatweg wilde aanleggen, dan zou aan hetzelve wel geen subsidie kunnen worden ontzegd.

De heer *van Echten van Holthe*: Ik behoor onder de belanghebbenden bij de gedane aanvragen; dus zal ik niet mede stemmen, maar ik wensch te antwoorden op hetgeen de heer *Sluis* heeft gezegd; de vergadering zal daarbij altijd in aanmerking kunnen nemen, dat ik belanghebbende ben; ik heb medegewerkt tot daarstelling van het Reglement, ja, ik heb, zoo ik meen, het betrekkelijk artikel geredigeerd, in den zin, zoo als de heer *Sluis* het nu wenscht uitgelegd te hebben; de Commissie kon zich echter met mijne redactie niet vereenigen en dezelve is veranderd. Er is toen een amendement voorgesteld, volgens hetwelk de Staten meer vrijheid, als thans bij het Reglement hun is gelaten, bij het toestaan van subsidien zouden hebben. Dit amendement is toen zeer bestreden, o. a. door

den heer *Sluis*; deze wilde met de meerderheid der Staten toen blijkbaar geen oordeel geveld hebben over de verschillende aanvragen, maar wilde, dat, wanneer er aanvrage werd gedaan, er subsidie diende te worden verleend.

De grondeigenaren, die den weg van Meppel over Koekange naar Hoogeveen wenschen te leggen, zijn niet tot de aanvrage van concessie en van subsidie overgegaan, toen de vijf gemeenten besloten waren, om een straatweg daar te stellen, doch zij zijn eerst tot het opmaken van een plan gekomen, toen deze hun voornemen opgaven; het was ook hun plan, om den weg met Avereest in verbinding te brengen, doch toen vier der bedoelde vijf gemeenten dit voornemen vernamen, hebben deze het vorig plan weder opgevat.

Ik moet bekennen, ik had niet gedacht, dat men in dezen niet op de medewerking van den heer *Sluis* had mogen rekenen; het treft mij zeer.

De heer *Sluis*: Het spijt mij, dat de heer van *Echten* zich getroffen gevoelt, door hetgeen ik in deze zaak heb gemeend te moeten opmerken, ik geloof, dat gemoedsaandoeningen hier buiten het spel moeten gelaten worden, het is het Provincieaal belang, dat wij hier behartigen, waarin allen evenzeer belang stellen, doch waarover men wel in meening kan verschillen. En wat betreft hetgeen ik in het midden heb gebragt tijdens de beraadslagingen over het Reglement, ik ben niet een van diegenen, die beweren, niet te kunnen dwalen, die altijd consequent willen zijn; wij zijn menschen en ieder onzer staat ieder jaar, ieder dag, ieder uur, ieder minuut voor dwaling bloot. Maar wat er ook tijdens de beraadslagingen over het Reglement moge gesproken zijn, ik geloof niet dat het toen bij iemand is opgekomen, om ook dan subsidien te verleenen, wanneer men begreep tusschen twee plaatsen twee staatwegen te moeten leggen. Wat zou verhinderen, Mijne Heeren! dat er nog aanvragen om subsidien kwamen voor eene derde en vierde lijn tusschen Meppel en Hoogeveen; zoo het gevoelen van hen, die anders denken dan ik, onvoorwaardelijk doorging, dan zou aan deze aanvragen, hoe dwaas ook, voldaan moeten worden. Wat het gezegde van den heer *J. Tonckens* aangaat, hoe men de zaak ook neemt, de beide ontworpene wegen stellen altijd eene verbinding tusschen twee plaatsen daar, hoewel dan over verschillende tusschenplaatsen. Ik heb gemeend mijne denkbeelden ten dezen niet

voor de vergadering te mogen verzwijgen, en zou mij niet verantwoord achten, zoo ik zulks gedaan had. Het is geen bepaald voorstel, dat ik doe, maar ik wenschte, dat de vergadering dit punt opzettelijk besliste.

De heer *J. Oosting*: De rapporteur der Commissie, de heer *Slingenberg*, is afwezig en heeft mij belast met het antwoorden op de bedenkingen, welke tegen het rapport kunnen gemaakt worden. Er worden hier geene subsidien aangevraagd voor twee verbindingslijnen tusschen dezelfde plaatsen, de eene lijn over de Wijk en Zuidwolde, de andere over Koekange; het zijn niet twee lijnen, die paralel met elkander loopen, maar het is hier eene verbinding van plaatsen onderling. Er kan hier geene kwestie zijn van eene derde en vierde lijn, omdat niemand zijne financien zoo zeer uit het oog zal verliezen, dat hij tusschen Meppel en Hoogeveen nog eene derde en vierde lijn zal willen daarstellen. Wij moeten het Reglement toepassen en nu is de vraag, of beide lijnen *regt* op een subsidie hebben, en hierop antwoord ik: ja. De vergadering kan niet eene van beide lijnen kiezen. In het vorige jaar is eene beslissing genomen omtrent de rigting van een weg, bij verschil van gevoelen; hier is geen verschil over de rigting van *één* weg, maar over den aanleg van *twéé* wegen. Ik kan om een en ander, als lid der Commissie, er niet in toestemmen, dat de kosten van het ontwerpen van een der wegen worden teruggegeven, en dan slechts de andere weg worde gesubsideerd, beiden hebben evenzeer aanspraak op subsidie.

De heer *Sluis*: Ik sta niet bepaaldelijk het gevoelen voor, dat er eene keuze moet gedaan worden, maar ik wilde dit punt wel uitgemaakt zien; het is een gevaarlijke weg, dien wij opgaan. De heer *Oosting* zegt, dat de wegen niet paralel loopen, maar dit doet niets af.

De heer *J. Tonckens*: Het reglement is duidelijk en ik geloof niet, dat men aan een van beide wegen de voorkeur kan geven.

De heer *Vos*: Het eenige bezwaar tegen het toestaan van subsidiën voor beide wegen is geld; ik vrees ook, dat [illegible] te bezwarend zal zijn. Onder de bijlagen komen [illegible] adressen voor uit Koekange en Broekhuizen, [illegible] gesteld wordt, om de rigting te nemen over het [illegible] of de Wilpensteeg, als wanneer de aanleg aanmerkelijk [illegible] zou kosten; intusschen vind ik daarover niets in het rapport; en ik zou daarom wel willen ge-

vraagd hebben, of door deze rigting de kosten niet veel minder zouden worden. Overigens ben ik van oordeel, dat het Reglement verbindend is en wij geene keuze tusschen de verschillende lijnen mogen doen.

De heer *Roelink*: De heer *Sluis* heeft uit een geldelijk oogpunt bedenking tegen het verleenen van subsidie aan beide lijnen; het Reglement schrijft het evenwel bepaaldelijk voor; het is mogelijk, dat men bij het vaststellen der betrekkelijke bepaling in dwaling is geweest, maar men moet dikwijls voor eigene dwaling boeten; ik geloof, dat beide lijnen moeten gesubsidiëerd worden, maar ik zou zulks den weg over de Wijk en Zuidwolde wel met vijf procent meer gedaan willen hebben, om deszelfs meer algemeen belang. En waarom zouden wij zulks niet doen? Waartoe strekt anders eene bepaling van maximum en minimum?

De heer *van der Vlies*: Mijns inziens schrijft het Reglement bepaaldelijk voor, dat subsidiën aan beide lijnen moeten verleend worden; het onderwerpelijk geval valt niet in de uitzonderingen, welke het Reglement heeft toegelaten; de vergadering kan echter aan de eene lijn meer en aan de andere minder geven. Wat de rigting over het Roogat aangaat, hieromtrent moeten de bemoeijingen der vergadering zich tot raadgeving bepalen. Zoo de vergadering de rigting kon aangeven, dan zou ik die rigting wel aanbevolen willen hebben; thans wil echter het reglement zulks niet. Het geval van den weg van Zuidlaren naar Gieten is op het onderwerpelijk geval, mijns inziens, niet toepasselijk. Ik ben voor het rapport der Commissie, hoewel het mij leed doet, dat welligt beide lijnen geen Rijks subsidie zullen erlangen.

De heer *W. L. Tonckens* zegt, dat de heer *Roelink* hem ten aanzien van het eind wegs van de Tipbrug tot aan het huis van *Nip* niet schijnt te hebben begrepen; hij licht zijn gevoelen nader toe.

De heer *Roelink* antwoordt hier op.

Nadat nog eenige discussien plaats hadden, onderwerpt de Voorzitter aan de beslissing der vergadering de vraag: »of de vergadering het regt heeft om slechts voor eene »der beide geprojecteerde lijnen tusschen Hoogeveen en Meppel subsidie te verleenen en eene keuze tusschen dezelve »te doen." Deze vraag wordt met 27 stemmen ontkennend beantwoord, terwijl de heeren *Sluis*, *van Echten van Holthe* en *H. G. van Holthe tot Echten* zich buiten stemming houden.